

309925 వ్రతదినము వ్రకటింవ(బడును

Vol. 7.

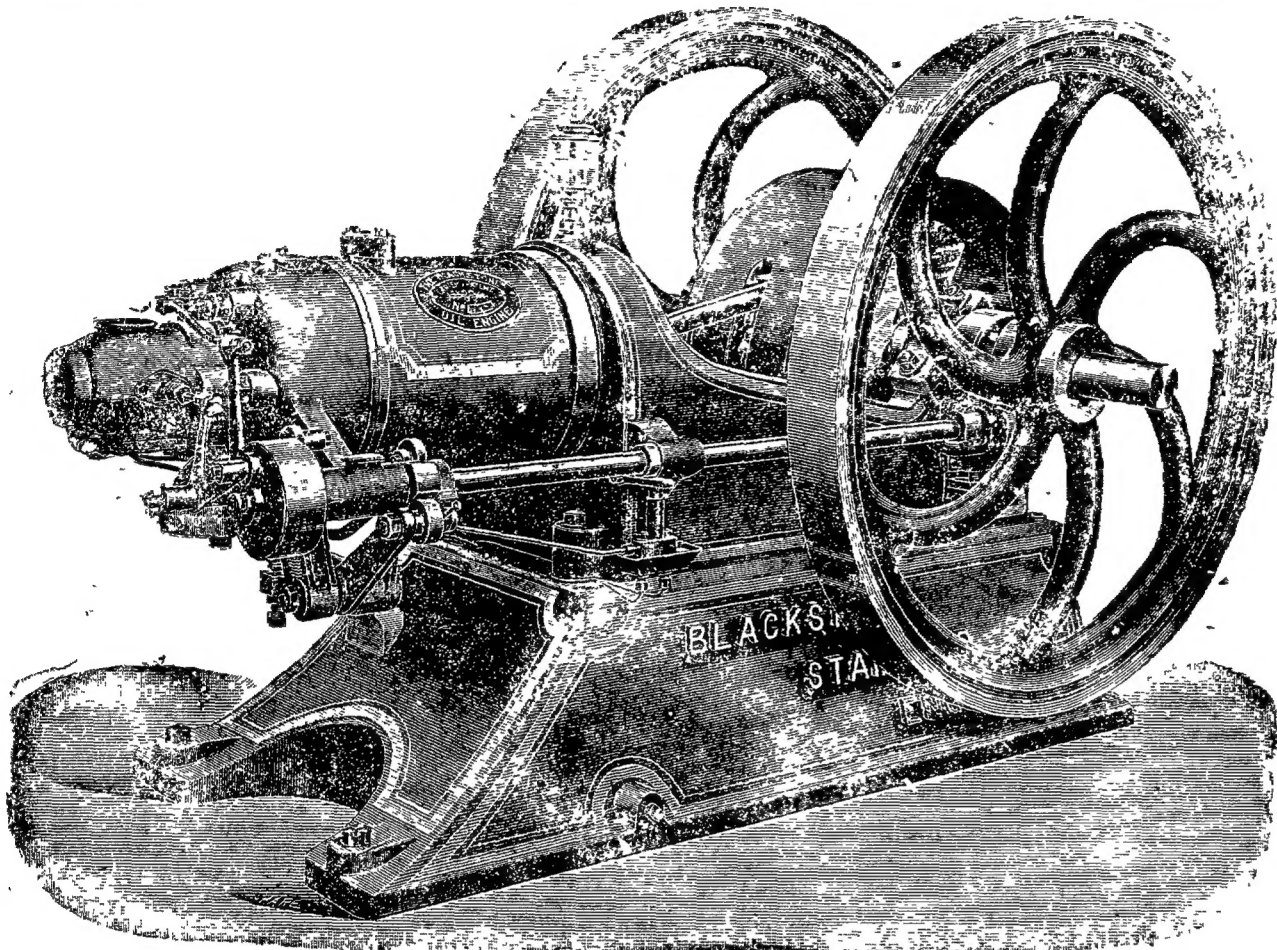
జున్న పట్టుణము 1920 వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల 28 తేది శనివారము

No. 125.

సంపుటము. 2

రాష్ట్ర సామంతుల నిజ శ్రావణ మాస శుద్ధ చతుర్దశి రోజు.

సంచిక ౧౨౫

బ్లాక్ స్టాన్ ఆయిల్ ఇంజనులు.

కొంతవాయిదా, క్రూడు ఆయిలు డున్నగు చమురుల నువయోగించి వనిచేయునట్లు తయారు చేసినవి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాక్ స్టాన్ ఇంజనులు వనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు ముగిసి ప్తమిచ్చినవి. తూర్పుయైన వివరములకును భరణకును నేడే మాకు వ్రాయుడు.

సోలు ఏజంట్లు:

మార్షలు నన్ను & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్.

1896

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాశోరు, తంజావూరు.

గొప్ప పట్టు వర్తకశాల.

నెం. 9, 10, 11,

రటన్ బజార్ రోడ్,

మదరాసు.

చల్లారాం

గైయాన్ చందుగారి

వట్టు వాయిదా,

వట్టు పట్టింగులు,

వట్టు కోటింగులు,

వట్టు చీరలు,

వట్టు దోవతులు,

వట్టు రిబ్బన్లు,

వట్టు శాటిన్లు,

వట్టు చేరుమాట్లు,

వట్టు డ్రైలు,

వట్టు క్రీపులు

వాణ్యమునకును, ధరలకును

25 సంలకు పైగానే

ప్రఖ్యాతి గడించినది.

దయచేసి గవనింపుడు:

బేరములేదు. ఒకేమాట

ఒకే క్రమమైన ధర

1890 వ సంవత్సరమున స్థాపితము.

టెలిఫోను నెం 776

టి. సి. యన్.

710

పరిమళానంద నన్యము.

నెం 1 కేరళ (24 కు) 0-14-0, 2. సి. ఖర్చు 0-2-0
నెం 12 కేరళ (24 కు) 2-2-0, " " 0-2-0

మేలైన మద్రాసు సాదానన్యము.

నెం 1 కేరళ (24 కు) 0-14-0, 2. సి. ఖర్చు 0-5-0
నెం 1 కేరళ (120 కు) 2-2-0, 2. సి. ఖర్చు 1-0-0

టి. సి. నాగలింగప్ప అండు కంపెనీ,

4 కంగల్లూరికి, పొడ్యూరులో పోట్లు, మద్రాసు.

మీ వైద్యునికి

త్రైపు సోజను అను దివ్యోపధము

అతిమూలమునకు చేరుపోయిన దని తెలియును. ఇది మిక్కిలి శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినందున ఈవ్యాధిగలవారికి మంచిగుణము నిచ్చును, మీ వైద్యుని నలనా అడుగుదు. అన్ని మందులపాపులలో దొరకును.

మీ వైద్యునికి

హార్టోనును (2140)

గురించి బాగుగా తెలియును. లెక్కలేని పురుషులు, స్త్రీలు అజాగ్రత్తచే పోగొట్టుకొనిన జీతమును శీఘ్రముననే పొందవచ్చును. తక్కువ దీనిని వాడుడు.

కఠిన మందులపాపులోను ఇది వెలకు దొరకును.

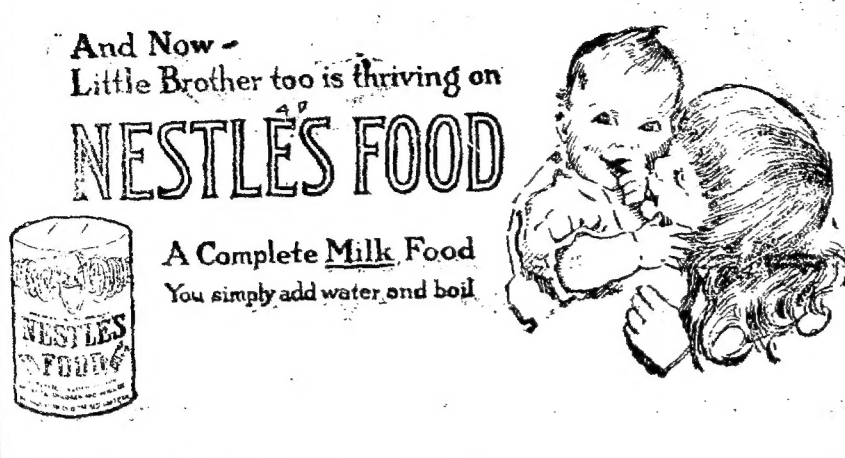
G. W. Carnrick Co., NEWYORK.

అమృతాంజనం డిపోవారి కౌషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరలైలము, మోహినిలైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యావధములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు కేటరాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటరాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

అంతయు పొడిగాక పాల ఆహారమై యున్నది.

పిల్లలకు

And Now -
Little Brother too is thriving on
NESTLE'S FOOD

A Complete Milk Food
You simply add water and boil

పిల్లలకు

నీళ్లతోకలిపి వేపుచేయుము.

వరిత్ర చేయగోరువారు యిక్కడ నయోదు చేయబడిన
వారికి వ్రాసిన నుచితముగా సంపుదును.

NESTLE FOOD CO
P. O. 306
CALCUTTA.

మీ కవసరమయినచో

మంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని పనులను గురించియు,
ఉక్కు, ఇనుపవాసనములు, వంపులు వంపులుగ పంచబడిన రేకులు కోణములుగా
నున్నట్టి ఇనుపకమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని
విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంకలనందర్శనముల నలహా
వాగ్దానింపవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలలు కిచ్చుచున్నారని
సంతోష వానిని నూతనములో సరఫరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు మోసినవారు.

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ
ఫోర్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తరాలకట్ట నెం 65కి ది,
382 మదరాసు

(ప్రతి కంపెనీయినా గోదనప్పుడు ఈ వ్యక్తికేర కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

Make
a Note it.

NOT ON SCAPS OF PAPER
But on the Tablet of Your
Memory

THAT

The *Erectruss*, manufactured by Messrs. Huston Bros. Co./of Chicago, U.S.A.; and priced at Rupees Fifteen only only, P. and P. Charges extra, is the only best cure in the world for Impotency, Functional weakness and lack of virility. It is a purely Nature cure, and does away with all internal and external Medicines, and aphrodisiacs, which to say the least, are all bores, but not cures. It is a specialist in it self, and worth it weight in gold. The world renowned Dr. Bier's Hypo-aemic Treatment is its basic principle. Detailed Booklet, "Life After Death", telling all about it, free on application for *Erectruss* (A.P.) Sole Agency in the East, Batata (India).

కౌత్రిసరకు ఫౌంటెన్ పేనాలు ధర సరసము			హిందూదేశైశ్వర్య చరిత్రము.		
జాబ్బు మెక	సెట్టి	8-8-0	స్వాక		8-0-0
కామరాక	సెట్టి	8-8-0	బ్లాక్ బర్డు	డ.	8-1-0
నెట్టూక	210	8-0-0	డిప్ బంగారు పాల్		1-12-0
డిప్ బంగారు	8-12-0		కండ్ల క్లిక్కు		0-14-0

గిరి బ్రదర్సు, ప్రేమనగర్, ట్రెస్టికో, మద్రాసు

తది ౧-కి నెల ౧. ర. రహిత ఖర్చు క్రత్యేకము.
శబ్దకౌముది:— ఇది కేరీ ఇనుపగల చిన్న తెలుగు నిఘంటువు. ప్రతి ౧-కి రూ. ౧ రహిత ఖర్చు నేణు ఆంధ్రప్రదేశ్ కళ్యాణము, చెన్నపురి.

మంచిలోటను వేయుటకు

మా 'లిమై బ్రోస్ కలి వేటరు' ఉపయోగించుట కు అపు యొక్క అనేక ఉపయోగములను పొందుచే ను ధూమిని నులభించు గాను, ద్వారము గాను, యిచ్చుటకు ఇది తగినది. 4 అంగుళముల నెడల మొదలుకొని 10 అంగుళములవరకు నది చేయవచ్చును. మధ్యలైలరై నెడల గనండు భాగమును తీసివేసియెడల మధ్య నెలగాని చివరి చాని ఇతరకట్టలను యిచ్చు కచ్చుకు.

వట్టుకొనుటకు తేలిక గాను, నులభించు గాను ఉండును. అయితే గట్టిగాను చాల కాలమువరకును ఉండును. ధర 20 అ ముగ్రమే నిక్షుమే. ఈక్రింది విలాసమునకు ఒక అర్జరును కంపుడు ఈ క్రింద క్రింద ఉంగ్గిపాన జరుగవలెను.

For price and particulars apply to
Limaye Bros.
71, Apollo Street, Fort, BOMBAY.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయుర్వేద శాస్త్రములకు యుద్ధవిద్య
అన్ని భాషలలో బోధనము.
చాణ్డైద్య నారాయణజీ శేఖరజీ,
(1706) 21, చివాళూరు, మదరాసు.

మదనకామేశ్వరలేఖ్యము

యది మిక్కిలి పిశ్యవృద్ధి, కాకుపుష్పి, బలమును, కలిగించుటలో శ్రేష్ఠ యుగము. మేహము, అత్యుష్ణము, ని కాక్, కుష్ఠవృద్ధి, అతిమాత్రము, మొదలగువాటిని హరించి మంతికారిని, వీర్యవటుర్విమును, కామగుణమును, యావన శంతోషమును, సంకాప్రాప్తిని కలిగించు మరవినాదము— 2 దబ్బిలములు— 20 రూ. దబ్బి రూ 1-4-0 ని. పి చార్మి క్రత్యేకము.

పి. శి. పి. అందుకంపెని, ఆయుర్వేదవనూజ్.
(2878) మెదేరి, వెల్వరీజిల్లా, (Via) ఒంగోలు.

తెలుగుభాషలో గ్రాత్రదారులు

1. ఆచలాయతనము. [శ్రీ రవీంద్రనాథుని నాటకమున కాంధిక్యత] నేలూరు చుండ్రుశేంబి పి. గ్రంథశ్ర. 0-12-0
2. మల్లాల [ప్రబంధము] 0-12-0, 3. ఉత్తర హరికంఠిమ ర్మము 1-0-0, 4. పృథ్వీనూరము 0-4-0, 5. మాధవకర్మ [అక్షరవాణి... గుర్తిన కథాంత నాటకము] - [కళాభాషా కళాకారుని] 0-12-0, నేలూరు ప్రచురణాలయము.

(Velury Publishing House.)
విలాస. శ్రీ. హరికంఠి కర్మ.

260 పుటలు పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కార్యకర్మమును పొందుటకు స్వా త్మికమైన కొన్ని విధముల అనుకరించుటకునే కలు గుచున్నది. ఈ ఉత్తమ మైనపుస్తకము ఆరోగ్యమార్గ మును కలుగజేసి కరీర సౌఖ్యమును, దృఢత్వమును, ఆ యుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము యివానుగా నియమము. పొందుచున్న యుగములోని కంటికి కంటికి నెలకునే (నాడుకొరెదము.) (219)

వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆరోగ్యకామకామధానం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాస్.

29-వ గుంటూరు మండలసభ

నేడు గుంటూరులో సమావేశమగుట

అధ్యక్షులగు చల్లా శేషగిరిరావు పంతులు బి. ఏ. గారి యాపనాసమునందలి విశేషభాగములు :

లోకమాన్యుని నిర్వాణము

దేశమును దుఃఖముననున్న ముంచినది. ప్రస్తుత విషమ పరిస్థితుల కీ దురవస్థ తోడగుచున్నది. తనకు గలిగిన యాపదకు దేశ మెంతయు పరితపించి, దానిని బయల్పరచుటకు తీర్మానపరంపర గావించినది. లోకమాన్యు డిహలోకయాత్ర చాలించి, ఉత్తమకృతని పొందియున్నాడు. అధర్మము వెచ్చు వెరిగి, ధర్మము కలుగునపుడు భగవంతు డవతరించుచుండునని, భారతీయులకు లోకమాన్యుడు మరణసమయమునం దుపన్యసించి ఆశీస్సు గల్పించియుండ, కన్నీరు మున్నీరగునటుల విలపించుట న్యాయమగునా? లోకమాన్యుని పవిత్రనామమును భారతీయులు స్మరించుచుండు నంతసేరకు, లోకమాన్యు డెల్లర వృద్ధయములలో ప్రత్యక్షమగుచునే యుండును. అందుచే మనమెల్లరమున ధైర్యము తెచ్చుకొని, అరవింద ఘోష మహాశయుడు గోరినటుల లోకమాన్యుని జీవితాశయములను సఫలపరచుట కెవరికీ క్షిణింబి వారు ప్రయత్నించెదముగాక! లోకమాన్యుని సదుపదేశముల నాచరణలో బెట్టుటచేతనే మన మాతనికి శాశ్వతస్థావరకవిత్వమును నెలకొల్పినవార మగుదుము. ఇక్కార్యమును విడిచి, కేవలము శిలాపిగ్రహ మంది రాదుల నిర్వాణముతో సంతృప్తి జెందెదమేని, ఆతని మరణమునకు మనము చూపిన సంతాపచంతము శృకానవై రాగ్యము క్రింద పరిణమింపగలదు.

* * * *

స్వరాజ్యత్వమును భారతీయులలో గలిగించ జేసినది లోకమాన్యుడే యనుటకు సందియము లేదు. అతని జీవితకాలములో స్వరాజ్యప్రాప్తిదేశమునకు గలుగక బోయినను, స్వరాజ్యసంపాదనమున లోకమాన్యుడు చేరుకొనినది దెచ్చె ననుటకు సందియము లేదు. అట్టి హాసనీయుని సంకల్పమును మన ప్రయత్నములచే సఫలము గావించబాలనియెడల, మన విలాపమంతయు నటకక్రింద పరిణమింప గలదు. లోకము మనలను జూచి పరిహాసించగలదు. అట్టి పరిహాసమునకు మనము పాత్రులయ్యెదమా? కానియెడల ప్రస్తుతకర్తవ్య మేమి? ప్రస్తుతకర్తవ్య మేదియో కనుగొనక ముందు,

ప్రస్తుతస్థితి

ఎద్దియో ఇంచుక పరికించెదము. దేశపరిస్థితుల గూర్చి మీకు తెలిసిన విషయములనే కడుదూరము వివరించి మీకు వినుపు గలిగింప దలచింకనలేదు. అనుదినము వార్తాపత్రికల జదివెడి వారలకెల్లర కిది విదితమే. కాని స్థానికతాత్పర్యముగ వానినిగూర్చి ముచ్చటించెదను. ప్రపంచమునంతట సంతోష పెట్టిన యుద్ధ మంతరించి సుధి చేకూరినది. అధర్మయుద్ధమును ప్రారంభించిన జర్మనీవై మిత్రమండలివారు గవినీ, వారిబలము నంతరింపజేసిరి. యుద్ధ మంతరించినను ధర్మసంస్థాపనము జరిగెనా? లేదని ప్రపంచస్థితి వెల్లడించుచున్నది. నూతనయుగా రంభమునకు ప్రపంచ మెదురుజూచుచున్నది. నాగరిక దేశములం దంతటను జరుగుచున్న స్పర్ధ కిదియే మూలకారణము. బాల్కన్ విషమ వ్యాపించుట కిదియే కారణము. తెన్నిసను మహాకవి చెప్పినటుల, ప్రాత విధానము నూతన విధానమున కెప్పుడును మోటిచ్చుచుండును. పరిణామక్రమము ననుసర తప్పదు. జర్మనీ దేశము చూపినదురాచారమే, పాశ్చాత్యప్రపంచమును కొలదిగనో గొప్పగనో నావహించి యుండెను. అది తొలగనంతవరకు, నానాజాతుల సంఘము ప్రయోజనకారిగ నుండవలదు. ధర్మసంస్థాపనమున కవకాశ ముండవలదు. ఇంపీరియలిజము అంతరించనంతవరకు మానవసౌభ్రాతృత్వము బూటకముగ పరిణమించును. ప్రస్తుతస్థితి మారినగాని, నూతనస్పర్ధ కి వీలుండదు. ప్రాతయుద్ధలో నూతనపద్ధతును పోయటకు వీలుండ దని క్రిస్తుభగవానుడు చెప్పియుండెను. ఆతరుననేలయమునకు పిమ్మట గాని స్పర్ధ ప్రారంభింపదు. ధనికులకును కార్యకులకును ఇంగ్లండుదేశము నందును తదితరదేశములందును గలుగుచున్న సంఘర్షణమున కర్థమేమి? పరాధీనదేశములలో స్వాతంత్ర్యసంపాదనమునకై ప్రజలలో గలిగిన ఉద్వేగమున కర్థమేమి? ఏధర్మనాత్రములకై సంగ్రామము జరిగెనని మిత్రమండలి వాగొనెనో, అట్టినాత్రములని జాతిమతవివక్షత లేక అన్ని దేశములలో నమలులో బెట్టమని ప్రజలు గోరుచున్నారు. స్వయంనిర్ణయ ధర్మము శత్రుదేశప్రజలపట్ల ఎటుల వర్తింపజేయబడెనో, ఎల్లాతుల పట్ల గూడ నటులనే వర్తింపజేయమని, ఖండితముగ నడుగుచున్నారు. ఇట్టి సంగృహీతిలో

హిందూదేశము

తన పరమావధిని ఏలికలకు దెలిపి స్వయం నిర్ణయధికారము నడుగుటలో వింత యుండునా? ప్రపంచమునందంతటను జనించిన ఆశాంజిటి జూచిన హిందూదేశమునందు జనించిన ఆశాంతి కడు స్వల్పమని సింహప్రభువు నాచించి యుండెను. హిందూదేశమునందొక్క ప్రదేశమునందు మాత్రమే

గాక, ప్రపంచమునందంతటను నిట్టి యశాంతి వ్యాపించి యున్నటుల గ్రహింపమని, సామ్రాజ్యవాదసంస్థలలో ఇప్రతి నిధిగారు కోరియుండెరి. ప్రపంచ మనుభవించుచున్న వేదనను, హిందూదేశము నయితము అనుభవించుచున్నది. నూతన యుగ ప్రవేశమునకు ఇతర దేశములతోపాటు హిందూదేశము గూడ వేచియున్నది. యుద్ధారంభమునందయు హిందూదేశపు కోర్కెలు నూతనవికాసము గాంచెను. స్వరాజ్యవాంఛ బలపడెను. తిలకు ప్రభృతుల దూరదృష్టివలన, స్వరాజ్యాందోళనము తేరుణసమయమున ప్రాబల్యము గాంచెను. అంగదేశపు దృష్టి దీనివంకకు మరలవలసి వచ్చెను. కాని, ప్రయత్నము లేన్ని చేసినను, స్వయంనిర్ణయధికారము దేశమున కొనగబడలేదు. ప్రజలకు తుద కొనగబడిన

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

క్రిమాతా కన్సూరి రంగయ్యగారు దెలిపినటుల స్వపరిపాలనా చాయకు నీడగ పరిణమించెను. రాజ్యాంగవిధానమునందు దేనియందును లేని దృఢత్వ ప్రభుత్వ విధాన మొకటి గావ్వి ప్రభుత్వములందు నెలకొల్పబడెను. ముఖ్యకాఖ లనేకములు ప్రజాయత్తము గావించబడలేదు.

* * * *

స్వీయసాంప్రదాయముల ననుసరించుట జాతీయ ప్రతిభ ననుసరించుట. వైఫరీక పరిస్థితుల ననుసరించుట, దేశ భవిష్యద్ధి నొందుచుండు నేగాని, విదేశముల యభిలాషల ననుసరించి గాదు. అందుచే, భిన్నపరిమాణముల బట్టి జాత్యభివృద్ధిగాని, అర్హతగాని కొలుచుట అసంభవము. ఏజాతి కనునకు స్వపరిపాలనావిధానము నాజాతి యనుభవించుచుండును. దానిసక్రమాభివృద్ధిని నితరు లాటంకపరుపజనదు. సంస్కరణములయెడ ప్రజలుచేసెడియాత్మపణలలోకల్ల నిదియే ప్రబలమగు నాత్మపణయని చెప్పవచ్చును. స్వయంనిర్ణయమున కిది విరుద్ధము. దేశగౌరవమున కిది కలంకరము. సత్త్వస్వరాజ్యసంపాదనమున కిది యాటంకము. శిష్టు మగునంతత్వరలో స్వపరిపాలనము చేజక్రమలెనని అనేక కారణముల బట్టి భారతీయులభిలషించుచున్నారు. పదివత్సరముల పరిక్షవరకు నేచియుండుట కచ్చుము. ఇంతతోందర యేల యని అనుగవచ్చును.

అధినివేశ రాజ్యములలోని భారతీయుల స్థితి

మిగుల దుర్భరముగ నున్నది. భారతీయులు కూలీలుగ వెడలి తెల్లవారల కూడిగము జేయునంతవరకు వారి కెట్టి యభ్యంతరము లేదు. కాని భారతీయులు కొంచెము తలయెత్తుకొనగల స్థితికివచ్చి, ఆస్తిని సంపాదించగ నే, సంఘర్షణము గలుగును. దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులు స్థిరాస్తిని సంపాదించ వీలు లేదు. వర్తకముచేసి లాభమును సంపాదించ వీలులేదు. వీరి పీడన వదలించుకొనుటకు, చిరకాలమునుండియు స్థిరనివాస మేర్పరుచుకొనిన వారిని సయితము దేశమునుండి పంపివైచుటకు ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. ఇక తూర్పు ఆఫ్రికాలో భారతీయులను, ఆరోగ్య ప్రవర్ధనము కొరకును సాంఘిక లాభములకొరకును ప్రత్యేకపు గూడెములలో నుంచెదరట. వారిచుయిల తెల్లవారలకు సోకకూడదు గాబోలు ఇట్టి నిర్బంధములు అమానుషములని, తూర్పు ఆఫ్రికాలోని భారతీయులు దెలిసిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రజలపక్షమున వాదించిరి. కాని తూర్పుఆఫ్రికాప్రభుత్వమువారు తమ మొండి పట్టుదలను విడనాడలేదు. వారి చర్యలను అంగదేశపు విదేశ రాజ్యాంగమంత్రిసయితము సమర్థించెను. వీరిచర్య రాజప్రతినిధిగారిని గూడ విస్మయచిత్తుల జేయుచున్నది. ఇక ఫిజీదీవులలో భారతీయుల దుస్థితి గుండెల నవియజేయుచున్నది. ఇటీవల ఫిజీదీవులలో మరొక సంజాయి సంఘటనము ప్రాప్తించినది. మూడు లాక్రింద భారతీయు లనేక బాధలకు లోనయిరి. అంగ్ల సామ్రాజ్యములోని యితరభాగములందును కొంచెము ఎచ్చుత్తగ్గ స్థితియంతయు నిటులనే యున్నది. ఇంట గెలనవిది రచ్చగెలుచుట అసంభవము. ఇంటియందు స్వాతంత్ర్యములేక అస్యదేశములందు గౌరవము బడయుటకు వీలుండదు. తేగినస్వాతంత్ర్యమును భారతీయు లింట బడయగలిగినపుడే, వారికి వెలుపలగూడ గౌరవము గలుగును. ఈలోపున తాత్కాలికాపకాంతు లెన్ని చేయబడినను, తల వెట్టినకార్యము నెరవేరజాలదు. హిందూదేశ మిప్పుడు నానాజాతుల సంఘములో సర్వస్వమును వహించి యున్నది. కాని హిందూదేశమునకు బ్రిటీషు అధికారతే ప్రతినిధులుగ నుండురు గాని, ప్రజాప్రతినిధు లుండజాలరు. నానాజాతుల సంఘము ప్రపంచభాగ్యతలను విగ్రహింపవలసి యుండును. ఇక్కార్యమును హిందూదేశము గూడ సాధించవలెననిన, హిందూదేశమునకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలన మత్యవసరము. ఇంటియగాక, హిందూదేశము తన ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వమును నిలిపికొనుచు, తల ఎత్తికొని దిరుగుటకు సయితము, సత్త్వ స్వపరిపాలనా సంపాదన మావశ్యకము. స్వరాజ్యావశ్యకత మరొక సందర్భమున బాగుగ దెలిపినచ్చినది. పంజాబు దుస్థితి గూర్చి వివరింప రుండరు.

* * * *

ఖలాఫాత్ సమస్య

మహమ్మదీయులనే గాక హిందువులను సయితము ఖైదపూరితులుగ గావించుచున్నది. తుర్కి సుల్తాను మహమ్మదీయుల మతగురువు. మహమ్మదీయుల పవిత్రస్థలము లన్నియు వారి యధీనముక్రింద నుండవలె నని, మతనిబంధనలు విధించు

చున్నది. మహమ్మదీయమతనిబంధనలకు భంగము కలుగజేయ ననియు, క్రైస్తు మొదలగు భాగములను తుర్కివారి నుండి ఊడదీయ ననియు, ప్రధానమంత్రి యగు లాయడు జార్జిగారు యుద్ధారంభముననే వాగ్దానము జేసియుండెరి. ఈ వాగ్దానము మూలముగ నే, మహమ్మదీయులు మిత్రమండలికి సంగ్రామమున కెనలేని సహాయము జేసియుండెరి. ఆ విషయము బ్రిటీషుమంత్రిలచే నంగీకరింపబడెను. కాని మంత్రిుల వాగ్దానము చెల్లలేదు. మిత్రమండలిలోకల్ల పలుకుబడి గల బ్రిటీషు ప్రతినిధులు మహమ్మదీయాభిప్రాయమును సుధిసభ వారికి దెలియజెప్పి, తగిన పట్టుదల గనబరచినచో ఖలాఫాత్ సమస్య అనుకూలముగ పరిష్కరింపబడి యుండెడిది అటుల జరుగలేదు. తుర్కు సామ్రాజ్య మంతరించినది. మెస పొటేమియా బ్రిటీషువారి హస్తములలోనికిని, సిరియా ఫ్రెంచి వారి హస్తములలోనికిని బోయినది. అరబ్బులు తుర్కుల పరిపాలనము నెల్లరని ఇంతవరకు దెలుపబడుచుండెను కాని, బ్రిటీషు పరిపాలన క్రిందనే మెసపొటేమియాలోని అరబ్బులు తిరుగుబాటు జాతువు న్నుటుల వార్త లేతెంచినవి. హిందూదేశపు మహమ్మదీయుల దుఃఖమును వర్ణింప నలవి గాదు. మతావేశముల ననుసరించి, దాదాపు 27 వేల మంది మహజరిలు అప్రసిస్తానమునకు పీజ్రాత్ వెడలిరి. ఈ ప్రవాహమును అమీరుగా రాపి యుండెనిచో ఇంకను ఎంతమంది వెడలియుండగో ఊహింపవచ్చును. ఇండ్ల, భూములను, దేశమును వదలి, మతము కొరకై విదేశములకు వెడలుట కెట్టిత్యాగ మవసరమో ఊహించుట సులభసాధ్యము త్రోవలో వీరంద రెంతమాత్రము అల్లరి గావించలేదు. దౌర్జన్యమునకు గడంగలేదు. సుశిక్షితులగు భటులవలె, అధికారులకు గాని తదితరులకు గాని నొప్పి గలుగజేయకుండ, శాంతభావము బూని, దేశమునుండి వెడలి పోయిరి. ఇట్టి దృష్టాంతములు ప్రాచ్యదేశములందు మాత్రమే గానించును ఇస్లామేలు వంశస్థులు ఈజిప్టుకు వెడలిన విధము నీర్వహితము స్మరణకు దెచ్చును. మహమ్మదీయుల భావతీవ్రత, పీజ్రాత్ మూలమున కనుగొనవచ్చును ఖలాఫాత్ సంఘప్రతినిధులు యూరపుఖండమునకు వెడలి, క్రైస్తవజాతుల ప్రముఖుల నందరిని సందర్శించుచున్నారు గాని ఇంతవరకు లాభ మెక్కియు గలుగలేదు మహమ్మదీవారిగారు తమ నిరాశ నిటీవల దెలిపియుండెరి. దేశమీరితిన అనేకవిషయ పరిస్థితులచే నావరింపబడియున్నది. వీనిలో నేవిషయమును విడిగ దీసికొని నను నది ప్రజల దృష్టినింతను నాక్రమింపగలదు. అట్టి స్థితిలో నొక్కపెట్టుగ దేశము నిన్ను సమస్య లెదుర్కొనుచున్నపుడు ఆవలంబింపదగిన

మార్గ మెది?

దేశము నావరించుచున్న సంతకుములు తొలగిపోవలయును. ప్రజల హక్కులు సంతృప్తితము గావలయును సంపూర్ణ స్వపరిపాలనా త్వరలో లభింపవలయును. మనకోర్కెలు నెరవేరుట కింతవరకును సఫలను జరుపుచుంటిమి. తీర్మానములను కావించి ప్రభుత్వమువారి కంపుచుంటిమి. అధికారులయెద్దకు రాయబారులను పంపుచుంటిమి. ఈపనులన్నియు ప్రస్తుతసమయమున యధావిధిగ జరిగినవి. పార్లమెంటు సభవారు న్యాయము చేసెదరను నాశ కొంత పీడించుచుండెడిది. అట్టి యాశ సయితము, కామస్యసభా, ప్రభు సభాకార్యక్రమము వలన దోలగిపోయినది. బ్రిటీషుప్రజలును ప్రపంచమునందలి యితరజాతులును మనకు తోడ్పడెదరను నాశసహితము మనలను విడనాడినది. ఇక మనకు గలదికేమి?

స్వయంసాహాయ్యమే

మనకు కరణ్యమని తేలుచున్నది. భగవంతుడు సయితము స్వయంకృషివై సాధారపడియుండువారికే తోడ్పడునని, సామెత దెలుపుచుండ, మానవుల విషయమేమని చెప్పవలయును? ఎవరి పాదములమీద వారు నిలువబడ గలిగినపుడే అన్యులసాయమును పొందగలుగుదురు. ఈధర్మనూత్నమునే గాంధీమహాత్ముడు పదేశించుచున్నాడు. స్వయంసాహాయ్యమునే గాంధీమహాత్ముడు అన్య

సహాయనిరాకరణము

అని నామం బిడుచున్నాడు. సహాయనిరాకరణమునందు అన్యులను పీడించుట కవకాశములేదు. తమ కెగ్గుజేయువారిని, త్యాగబలిమిచే సరియగు మార్గమునకు దెచ్చుటయే సహాయ నిరాకరణోద్యమ మూలనూత్రము. ఈనూత్రమును నేడు గాంధీమహాత్ముడు కల్పించియుండలేదు. అనాదినుండియు, ఈనూత్రము అధర్మనిర్మూలమునకు పుయోగపడుచునే యున్నది. ప్రహ్లాదుడు, ద్రువుడు, వసిష్ఠుడు, మొదలగువార నేకు లీధర్మము నాచరించి కామ్యాస్థిధి బడసిరి. ప్రహ్లాదుడు పసిబాలుడయినను తండ్రి పెట్టిన బాములన్నిటిని సంతోషపూర్వకముగ ననుభవించి, భగవంతుని యనుగ్రహము బడెను. క్రీస్తు భగవానునికన్న నీ నూత్రమును జయప్రదముగ కార్యాచరణములో బెట్టిన వారెవరు? అంగదేశచరిత్రలో సహాయనిరాకరణము నవలంబించిన ప్రముఖు లెందరోగలరు. గాంధీమహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికాయందును, కెయరాయందును, ఛాంపరాన్ నందును, అహమ్మదాబాదులోను నీపద్ధతి నవలంబించినపుడు వారి నెల్లరును కొనియాడియుండెరి. దక్షిణాఫ్రికాలో వాగ్దానస్మితమను హిందీ ప్రభువు గొనియాడియుండెను. మాంటాగుగారి రిటీజుల

వరకు వారి కార్యములను మెచ్చుకొనియు యుండిరి. మన దేశీయలలో మితవాదులు సయితము వారి చర్యలను ప్రశంసించిరి. వారిచర్య క్రమాందోళనములో తేరదని, సర్వ వారాయణ చంద్రావర్తర మొదలగు నాయకులు వెనుక వెలిసియుండ లేదు. ఇప్పుడు మౌలము వారిచర్య క్రమాందోళనమున భాగముకాదని చెప్పుటకు కారణమెద్దియో తెలియదు. సాత్విక నిరోధము క్రమాందోళనమున కడపటి చర్యగ నెల్లదేశముల యందంగీకరింపబడుచున్నది. లేబరుపక్షమువారికివలసే సోవియటు రష్యాతో ఇంగ్లండు యుద్ధమునకు దిగునెడల తాము సహాయనిరాకరణపద్ధతిని నవలంబించుద మని స్పష్టముగ వెలిసి యుండిరి. సోవియటు రష్యాను లేబరుపక్షమునకునుగల సంబంధమునకన్న మహమ్మదీయులకును వారిచర్యకునుగల తుక్కునులైనను ఎక్కువగా సన్నిహితసంబంధము గలదు. మహమ్మదీయులు పడెడి భేదమును కనుగొని సహింసచాలక, వారి కష్టములకు తాను తప్పక తోడ్పడెద నని గాంధీమహాత్ముడు అభయ మొనగెను. తన వాగ్దానమును గాంధీమహాత్ముడివ్వుడు చెల్లింపబూ నెను యజ్ఞమే సర్వపురుషార్థసాధన మని, మన గ్రంథములు చాటుచున్నవి. ఆ రహస్యమునే గాంధీ ఉపదేశించుచున్నాడు. ఏజాతి యయినను త్యాగమునకు సంసిద్ధముగానిది కార్యసలసిది గాంచలేదనుట తేట తెల్లము. అహింసవై నాధారపడిన సహాయనిరాకరణోద్యమము హిందూదేశములో కొనసాగుట కనుకూలపరిస్థితు లధికముగ గలవు. మహమ్మదీయులు గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వము క్రింద గూడి, హింసను వర్జింప నిశ్చయించుట, గాంధీమహాత్ముని కక్షికి నిదర్శనముగ నున్నది. సహాయనిరాకరణోద్యమపులిత మెటులున్నను, హిందూ మహాత్ముడియ సభ్యము శాశ్వతముగ బలపడుట కింతకన్న ననుకూలతరణము లభింపదు. హిందువులు మహమ్మదీయులయెడ జూపెడి సానుభూతి క్రియా రూపము చాటుట ఆవశ్యకమని గాంధీ ప్రోత్సహింపచుచున్నాడు. కష్టసమయ మే తెంచినపుడు, హిందువులను మహమ్మదీయులను ఒండొరులకు తోడ్పడుటమూలముననే, దేశమందలి వికమత్వము బలపడగలదు. దౌర్జన్యరహిత మగు గాంధీమహాత్ముని యుద్ధవ్యుత్తేజమును కనుగొనుటకు, గాంధీమహాత్మునిదృష్టితోనే దానిని పరికించుటకు ప్రయత్నింపవలయును. నూలదృష్టితో దీని నవలోకించి లాభముండదు

గాంధీమహాత్ముడు

ధర్మము జయము గాంచితీరునని నిశ్చయముగ నమ్ముచున్నాడు. అతని కావించయమై సందియ మెక్కడను లేదు. అందుచే, తన యుద్ధయమునకు ఒక్కరు మౌలమే తోడ్పడిరా, తేక అనేకులు తోడ్పడిరా యని ఆతను లెక్కించువాడు గాదు. ఒక్క వ్యక్తి త్యాగము గనబడినచో, ఆత్యాగబలిమి ఎందరి యందో ధర్మవింతను పురికొల్పు జేయుగలదు. అందుచే ధర్మాచరణమునకు నిశ్చలబుద్ధితో గడంగువారు కొలదిమంది యయినను కార్యము సఫలమై గాంచునని, గాంధీ విశ్వసించుచున్నాడు. అతను నూచించిన నాల్గరంగములలో చిరుదులను కారవోద్యోగములను విసరించుట, న్యాయవాదులు తమవృత్తిని మానుట, పాతకాలకు విద్యార్థులను పంపకబోవుట కాసన సభలను బహిష్కరించుట ప్రభుత్వోద్యోగములను చాలించుకొనుట మొదటి రెండు అంతరములూ చేరుచున్నవి. మూడవ నాల్గవ అంతరములూ, పోలీసు మిలిటరీ యుద్యోగములను మానుటయు, పన్నులను చెల్లింపకుండుటయు, చేరుచున్నవి. చివర రెండు అంతరములను గాంధీమహాత్ముడిపూర్వదేశ ఆచరణలోనికి తేదలపెట్టెదను. ఆ రెండును ప్రజాసామాన్యమునకు సంబంధించిన మొదటి రెండు అంతరములను విద్యార్థికులకు సంబంధించినవి. విద్యార్థికులు ప్రజాసామాన్యమునలె త్వరలో నుడ్రేకపూరితులై దౌర్జన్యమునకు గడంగరు. మొదటి రెండు అంతరములలో విద్యార్థికులు చూడయ్యూర్యముగ గాంధీగారికి తోడ్పడునెడల, దౌర్జన్యమునకు తావుండ నేరదు. ఆ కారణముచే విద్యార్థికు లీ కార్యమునకు ముందుగ నడుగిడవలయునని, గాంధీ గోరుచున్నాడు. హింసాపద్ధతిచే పాశ్చాత్య ప్రపంచము తన యుద్ధోజముల నింతవరకు సాధించుచున్నది. విరివి ప్రజలును స్వార్థోత్త్యసంపాదనమున కట్టి పద్ధతులనే అవలంబించుచున్నారు. హిందూదేశ మట్టిపనికి బూనిననాడు, తన పని అంతరించునని గాంధీ డెలుపుచున్నాడు. హిందూదేశము ప్రపంచమునకు బోధింపవలసిన ఘనసంజ్ఞక మొకటి గలదని గాంధీకి నిశ్చయజ్ఞానము గలదు. ఆ విషయము వార నెప్పుడును నోక్కి పక్కాడించుచుండును. తదాశయమున కనుగుణముగ హిందూదేశపు నడవడిని ప్రేరేపింపవలయునని గాంధీయుద్దేశము. ధర్మబలము మూలముననే, ప్రపంచ పునర్నిర్మాణము జరుగవలసి యుండును. నానాజాతుల సంఘమున కీధర్మబలమే ఆధారభూతముగ నుండవలయును. ఈసందేశమును ప్రపంచమునకు బోధించి, నూతనయుగమును స్థాపించుటకు హిందూదేశమే చాలియుండునని, గాంధీమహాత్ముడు నమ్ముచున్నాడు. ఒక్క రాజకీయ విషయముకుమాత్రమే తనసూత్రమును గాంధీ వర్తింపజేయుట లేదు. స్వదేశవస్త్రములను ధరింపుడు. స్వభాషనే ఉపయోగింపుడు. స్వధర్మము నారాధింపుడు, జాతీయవిద్యను నెలకొల్పుడు, పంచాయతులను స్థాపింపుడు, చేతిపరిశ్రమలను పెంపొందింపు డని గాంధీమహాత్ముడు సంబోధించుచున్నాడు. జీవితములో నేభాగమునకయినను గాంధీమహాత్ముడి సహాయ

నిరాకరణ సూత్రమును వర్తింపజేయుచున్నాడు. హిందూదేశ మితరున స్వధర్మము నాచరించుచో, ప్రపంచమునకంతకును మార్గదర్శి గాగలడు. స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకును, స్వార్థోత్త్యమును బడయుటకును, ఇంతకన్నను నులభసాధనము లేదని గాంధీమహాత్మునిదృఢనిశ్చయము. లోకమాన్యతలకు స్వరాజ్యధర్మమును మనకనులయెదుట బెట్టెను. గాంధీ మహాత్ముడు సత్వర స్వరాజ్య సంపాదనమునకు ఆపూర్వమును పవిత్రము నగు సాధనమును దేశీయులయెదుట బెట్టుచున్నాడు. తలకు మహాశయ దారంభించిన కార్యమును గాంధీమహాత్ముడు సంపూర్ణ జేయ దలపెట్టినాడు. ప్రస్తుతమునమున గాంధీమహాత్మునికన్న నెక్కుడు స్వార్థోత్త్యగియు నెక్కుడు విశ్వాసపూర్తుడు నగు నాయకు లింకొకరు లేరనుట నిశ్చయము. గాంధీమహాత్ముడు తా నవదేశించెడి సూత్రములను ఆచరణలో బెట్టి సాధనజేసి యున్నాడు. అధికారికరంగము నుండి ఆధ్యాత్మికరంగమున బ్రవేశించి గాంధీ కృషి సలుపుచున్నాడు. అధికారికరంగమున నున్న మనకు ఆతని అతీంద్రియదృష్టియు స్పష్టజ్ఞానమును అలవడజాలవు. అట్టి స్థితిలో ధర్మాచరణము విషయమున ప్రజలు గాంధీమహాత్ముని యాజ్ఞానవర్తులై మెలగుట ఆవశ్యకము ఇతరు లెవరును అట్టి నూతీమార్గమును చూపజాలరు. ఒకచో చూపినను గాంధీగారి వై గల విశ్వాసము ఇతరులవై ప్రజలకుండ నేరదు. ప్రస్తుతోద్యమము ఖిలాఫాత్, పంజాబు సుమస్థల పరిస్థానమునకు మాత్రమే పనియోగింపబడు చున్నను, అహింసాత్రా నుష్టానము ప్రపంచమున ధర్మ సంస్థాపనమునకు దారి జూపగలదు. కాసన సభలను బహిష్కరింపవలయు నను నాదేశమున కనేకు లధ్యంతరము జెప్పుచున్నారు. జాతీయవాదులు కాసన సభలలో బ్రవేశింపనిచో మితవాదులు ప్రవేశించెద రని, కొందరు భయపడుచున్నారు. కాసనసభలలో బ్రవేశించుట, ప్రభుత్వపు తోడ్పాటులో నొకభాగ మగుచు దానిని నిరాకరించుట దేశభాగ్యదయమున కవసరమగుచో ఆకార్యమును కావించుటయే ధర్మము. మితవాదు లాస్థానము నాక్రమించినను మరయొకరాష్ట్రము నాక్రమించినను వగవ బనిలేదు. ధార్మికవిషయములలో రాజీనామాలుల చోటుండదు. ధర్మము తనఅంతరంగికబలముచేతనే విజయముగాంచును. హరిశ్చంద్రుడు సత్యముకొరకై తనరాజ్యమును విడనాడినపుడు, ప్రజ లెల్లరును గగ్గోలుపెట్టి విలపించి, విశ్వామిత్రుని రాజ్యములో తాము నివసించజాల మనియు, హరిశ్చంద్రునితో బాటు తామును రాజ్యమును విడిచివచ్చెద మనియు, మొరలిడిరి.

ప్రజల భౌతిక శుఖమే ప్రధాన మని విచారించినచో, ధర్మ మార్గమును వీడి యయినను, హరిశ్చంద్రుడు తన రాజ్యమును నిలుపుకొనవలసి యుండెను. అందుకు మార్గ, సత్యనరేటిత్వకు భంగము పాటింపట కిచ్చరింపక, హరిశ్చంద్రుడు ప్రజల పౌఖ్యమును సహితము విచారించక, రాజ్యమును విడిచి కాననముల కేగెను. కాసనసభలలో బ్రవేశింపకుండుటవలన, తాత్కాలికముగ కొంతనష్టము గలిగిన గలుగవచ్చును. జాతీయభావ ప్రేరేతులు కాసనసభల నలంకరింపవచ్చును. కాని, కాసనసభా ప్రవేశమునకన్న ననేకమడుగు లుత్పన్నమగు ధర్మాచరణము సిద్ధించును. ధర్మాచరణము, స్వరాజ్యమును త్వరలో సిద్ధింపజేయును. కాసనసభలలో బ్రవేశించనంత మాత్రమున, ఆంధ్రులు ఆంధ్రరాష్ట్రమును, భారతీయులు స్వరాజ్యమును కోల్పోయెదరేమో నని వెలపుజెంద నవసరము లేదు. అయ్యవి ఇంకను నెక్కుడు కీక్రముగ నెరవేరును. సత్వర స్వరాజ్యసంపాదనము కొరకే గాంధీ పాటుపడుచున్నాడుగాని, స్వరాజ్యసిద్ధిని దూరము గావించుటకు గాదు. గాంధీకి దూరాలోచన లేదని తలచువారు పొరబడుచున్నారు. “ధర్మమేవ జయతి” అను సత్యము ఆతనికి స్పష్టముగ గోచరమగుచున్నది. గ్రంథస్థమగు నొక వాక్యముగ దాని వార నుచ్చరించుట లేదు. తెల్లవారునప్పటికి సూర్యుడుదయించు నను జ్ఞానము మన కెటుల గలదో, ధర్మము జయించునను జ్ఞాన మతని కంత స్పష్టముగ నున్నది. మనయందట్టి విశ్వాసము లేదు. అందుచే పరిపూర్ణవిశ్వాసముతో ధర్మమందిరమున జేరి, నానందము ననుభవింపుడని ప్రజల నాతను గోరుచున్నపుడు, ప్రజలుసంతోషపూర్వముగ నాతనియాహ్వానము నంగీకరించుట భావ్యముగాని, తమకు దారి ఎద్దియో తెలియక పెడమార్గము నొకదానిని ద్రోకుట భావ్యముగనుండదు. ఈ కారణము లన్నిటిని పరికిలించి గుంటూరుమండలసభ సహాయనిరాకరణరీత్యమును సంపూర్ణముగ నామోదించి, కాంగ్రెసు సభవారికి తన దృఢవిశ్వాసమును వెంటనే తెలుపునని తలచెదను.

* * * *

కలకత్తాలో జరిగెడి ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశము అత్యంత ప్రాముఖ్యముయినది. సహాయ నిరాకరణ సమస్య గూర్చియే ఈ సమావేశము ముఖ్యముగ చర్చించును. కాంగ్రెసు సభకు వెడలెకు ప్రతినిధు లేకడిత్తో వెడలుచో కాంగ్రెసు సభలో నీతిరాజ్యము తప్పక అంగీకృతము గాగలదు.

ఏలనన, కాంగ్రెసుసభ ప్రజలకు భిన్నమగు ప్రతిస్థాపన గాదు. ప్రజలయందేములే కాంగ్రెసు సభయందు ప్రతినిధితమగుచుండును. ప్రజలకులేని భావములు, కాంగ్రెసు సభవారిలో జొప్పింప జాలదు. ఎవరికివారు తమభాగ్యతన విడిచి, ఈవిషయమై తిన్నగ నాలోచించి దృఢనిశ్చయ మేర్పరుచు

కొనక, కాంగ్రెసుసభకు వెడలుచో, ఏనలుగురు వక్రలయభి ప్రాయములో ప్రజలను తాత్కాలికోడ్రేకపూరితుల జేయును. యుక్తాయుక్తవిచక్షణ ప్రబల నేరదు. ఇట్టి ముఖ్యవిషయములలో కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు నిశ్చయజ్ఞాన మలవరచికొనక సభకు వెడలుటచే, లాభముకన్న నష్ట మెక్కుడు గలుగు ననుటకు సందియములేదు. సహాయ నిరాకరణ సిద్ధాంతమును మాత్రమంగీకరించి, కార్యాచరణపట్టి ఎవరితోనో వారి జేయనుటయు, అనుచితముగ నుండును. ఏయుద్ద్యమమును ననుపుటకయినను, ఎల్లర విశ్వాసమును చూరగొనిన ఒకనాయకు డుండవలయును. వారి ననుసరించుట, కుద్యుక్తులగు అనుచరు లుండవలయును. లేనియెడల, కార్యసాఫల్యము గలుగజాలదు. ప్రస్తుత సందర్భమునమున కాంగ్రెసు సమావేశ మీ విషయమై దూర మాలోచించి, తీర్మానింపవలసియుండును. కాంగ్రెసు తీర్మానమువైననే, దేశపు భావ్యభివృద్ధి ముఖ్యముగ నాధారపడి యుండు ననుట నిశ్చయము. వివిధరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములును, సహాయ నిరాకరణ సిద్ధాంతము నంగీకరింపుచున్నవి. కార్యక్రమమువిషయమై మాత్ర మింకను వ్యాఖ్యల భావము గనిపించుచున్నది. సంయుక్తరాష్ట్రీయల సంఘము కచ్చితమగు కార్యక్రమమును నిర్ధారణజేసినటుల మీరు జదివియే యుండురు. ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశము, దేశమునకు సరియగు మార్గము జూపి గమ్యస్థానమునకు జేర్చునని నూహింపవచ్చును.

ఏకారణముచే నయునన, కాంగ్రెసు సమావేశములో నీతిరాజ్యము మోడిపోయి, కాసన సభలలో బ్రవేశించుటయే కర్తవ్యమని కాంగ్రెసు సభ నిర్ధారణజేసిన పిమ్మట, ప్రజల తీరికరాజ్యమునే అనుసరింప నిశ్చయించుచో, జాతీయవాదులనే కాసనసభలలోనికి బంపుటకు ప్రయత్నింప వలయును. ఏపక్షమయిన నేమి యనువాదము సారవిహీనమైనది. జాతీయవాదులు, ఏసమస్యనయినను జాతికెంతవరకు లాభించునను దృష్టితో నవలోకించెదరు. అధికారుల కిది ఎంతవరకు ప్రియముగ నుండునను దృష్టితో మితవాదులు చూచెదరు. అందుచే, కాసనసభలవలన భారత జాతికి విశేషలాభము చేకూరవలయు ననిన జాతీయవాదులనే ఎప్పుకొనుట ఆవశ్యకరమైవచ్చును. కాంగ్రెసు సభ కాసన సభాబహిష్కారమున కంగీకరించుచో ఎన్నికదారులు తమ వోటు నుపయోగింప వుండునటుల కాంగ్రెసు సంఘములన్నియు వెంటనే ప్రయత్నించుట ధర్మము. తగినంత ప్రజాప్రబోధము గలిగించిన గాని ఇక్కార్యము నెరవేరజాలదు.

జాతీయవాదులు, మితవాదులు

ఉభయులకు గల నిజమగు భేద మెద్దియో కనిపెట్టి జాతీయవాదుల ధర్మమును నిర్ణయింప వలయును. జాతీయవాది తన జాతి కేది ఆవశ్యకమో కనుగొనును. స్వభావ, స్వసంఘము, స్వసాం ప్రదాయము మొదలగు వానివై నభిమానము జూపును. స్వధర్మ నిర్వహణ మే తన విధ్యుక్తమని ఎంచును. స్వదేశ వస్త్రధారణాదిక్షు బూనును. జాత్యభివృద్ధి కను వగు జాతీయవిద్యను దేశమున వ్యాపింపజేయును. మితవాది అటులగాక జాతియొక్క లాభమును అన్యల కటాక్షవీక్షణములకు లోబడ జేయును. మన దేశములో బయలుదేరుచున్న జాతీయవాదు లనేకులు తమ ధర్మ మెద్దియో గ్రహింపజాలక, విదేశ వస్త్రాలంకృతులై, మాతృభాషను విసర్జించి వేషభాషాదులలో విదేశీయుల అనుకరణమునకు బూనుచు, మితవాదులకన్న హీనముగ ప్రవర్తించుట మిగుల శోచనీయము. సహాయనిరాకరణోద్యమపు వికాసార్థమును గ్రహించుచో, జాతీయవాదులధర్మ మెద్దియో నులభముగ గ్రహింపవచ్చును. ఇంత ఏల?

ఆంధ్రోద్యమము

సయితము జాతీయవాదుల నిజకర్తవ్యమును బోధించుచున్నది. ఆంధ్ర జాతీయవాదులు ఆంధ్రోద్యమాదర్శములను స్మరణకు దెచ్చుకొని ప్రవర్తించుచో, సరియగు మార్గమున నడచుటకు వీలగును. గా. వేంకటపతిరాజు గారు ప్రభుత్వప్రతిస్థాపనల స్థాపనమునకును, పరిమితిని నిర్ణయించుటకును, ఆంధ్రరాష్ట్రము నిష్పటిండియు ప్రత్యేక భాగముగ నెంచుకొనవలయు నని కోరగ, ప్రభుత్వమునా రా తీర్మానము నంగీకరించిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రము ప్రత్యేక భాగ మనియే యికముందు నుండియు ఎంచవచ్చును. నూతనకాసనసభ లేర్పడిన పిమ్మట ఆంధ్రరాష్ట్రము త్వరలో నేర్పడునని తలంపవచ్చును. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్ణయముతో ఆంధ్రోద్యమ కర్తవ్యము ముగియుట లేదు. ఆంధ్రోద్యమము జాతీయోద్యమమున కంతర్భాగము. ఆంధ్రోద్యమము దేశభావవంకకు దేశదృష్టిని మరల్చుచున్నది. విద్యను దేశభాషలో జెప్పింపవలయుననియు, పరిపాలనమును దేశభాషలో జరుపవలయు ననియు, స్వపరిపాలనా స్వాత్మమకొరకు దేశమును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగ విభజింపవలయు ననియు, ఆంధ్రుల వ్యక్తిత్వమును స్థాపింపవలయుననియు, ఆంధ్రోద్యమము చాటుచున్నది. ఆంధ్రు లీయాశయములన్నియు సఫలమగునరకు, నిరంతరకృషిని. సలుపుచునే యుండవలయును. ఆంధ్రుల వ్యక్తిత్వము స్థాపితమగుటకు, ఆంధ్రుల కళలు, శిల్పము, వాఙ్మయము, భాష మొదలగునవన్నియు లెస్సగ పోషింపబడుచు సత్వరాభివృద్ధి జెందుచుండవలెను. లేనియెడల వారి సంకల్పము నెరవేరదు. ప్రభుత్వము వారు దేశభాషలో విద్యను గజపుట కింకను చాలకాలము

పట్టవచ్చును. ఈలావుండే జాతీయపాఠశాలలను వివిధ స్థాపించి దేశభావలక్ష్యావిద్యను నేర్పవలయును. ఇటులనే పరిపాలనము దేశభావలక్ష్యావిద్యను నేర్ప, అవకాశము లభించినపు డెల్లను ప్రభుత్వ కార్యాలయములలో దేశభావలక్ష్యా మూలాదుట, ఉత్తర ప్రభుత్వాలను జరుపుట, మొదలగు కార్యములను చేయుచుండునెడల, ప్రభుత్వమునా రాపడతికి తప్పక సమ్మతి జూపెదరు. న్యాయవాదులు కోర్టులలో సాధ్యమగునంతవరకు దేశభావ నుపయోగింపవచ్చును. ఇటులనే స్థానికస్వపరిపాలనా సంఘములలో సభ్యులు సాధ్య మగునంతవరకు మాతృభాషలోనే ముచ్చటించవచ్చును. ఆంధ్రు లీతీరున ఆంధ్రోద్యమాశయములను, సభలపరచెదరేని, హిందూదేశమున కంతయో మే లొనర్చినవా రగుదురు. ఇటులనే జాతీయోద్యమాశయములు సఫల మగునని ప్రపంచమున కంతయో మేలు కలుగును. ప్రస్తుతసందర్భమున ఆంధ్రులు దేశభాష్యతలను పూర్తితో నిర్వహించి భారతీయులెల్లరకు మార్గదర్శకు లగుట ధర్మము. ఆంధ్రమహాసభయు, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభయు ఈ సమయమున తమ విద్యుక్తమును ద్విగుణీకృతౌ త్యానముతో నిర్వహించిన గాని తలపెట్టిన కార్యము పెరవరజాలదు.

* * * *

భారతీయు లీ సమయమున, దృఢవ్రతులై దౌర్జన్యవిరహిత మగు ధర్మమార్గముల సక్రమందోశము గావించుచో స్వపరిపాలనము త్వరలో సంసిద్ధము గాకతప్పదు. ఇట్టి సంసిద్ధమయమున భారతీయులు వెనుకంజ వైచి లాభము లేదు. హిందూదేశమునకు గూడ స్వపరిపాలనము లభించిన పిమ్మట, బ్రిటీషుసామ్రాజ్య మఖండకీర్తితో వెలుంగును. స్వాతంత్ర్యమున కది నిల య మ గు ను. భారతవర్ష మపును తన ఆధ్యాత్మికసందేశమును ప్రపంచమునకు బోధింపగలుగును. ప్రపంచ పునరుద్ధరణ నుట్టి భుభోదర్శన సమయమునందే సాధ్యమగును. హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము సిద్ధింపనంతవరకు, స్వధర్మము గది నిర్వహించజాలదు. అందుమూలమున తనకు మాత్రమే గాక ప్రపంచమున కంతకును గట్టును గలుగగలదు. ప్రపంచపు స్వరాష్ట్రస్థితికి గయితము అటంకము గలుగును. గాంధీమహాత్ముడు తన దృష్టిని ప్రపంచము నంతటవై నిలిపి, ధర్మోపదేశము గావించుచున్నాడు. మనము గూడ అట్టి ఉన్నతాదర్శములచే ప్రేరితులమై, కర్తవ్యమును నిర్వహించితిమేని, ఆదర్శసిద్ధిని త్వరలో గాంచ గలుగుదుము. నేనీ నుండలసభ, గుంటూరుమండల వాస్తవ్యులలో నట్టి యున్నతాశయములను బనింపజేసి, కార్యోత్సాహమును గలిగింపజేయు గాక!

ప్రెసిడెంట్ జనార్దన్ దాస్, పి. డి.

సావంతుని వనావధి సారనపర్వితా

అడవికుర్రులు రక్తచూరితముల జనించు కార్యములకు కీర్తిమణులంటి ముందు, దోచువులను చంపులను. గండమాలుకు, పుండ్లను, ప్రాణిసౌత్వమును అన్ని విధములవలన గలుగు చక్క రోగములను పోగొట్టును. (18)

మిక్కిలి కీర్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారణి

వనావధిసారనపర్వితా గుణ మిచ్చుట నిశ్చయము. సహజమైనను, నుభవకృత్యమును అన్ని విధములై గోమహావన పోగొట్టును. కీరమునందలి పొడరసదోషములను, ములద్దమును కార్యనిలంబమును నొత్తివలసి పోగొట్టి రక్తమునకు శుభ్రపరచును. కీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 18 రోజువరకు మందుటకు కీరమును బుట్టిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తెటరు:- పి. డి. సావంత్,

గజక, పననవాడి, నెం 2, బొంబయి

Proprietor: P. D. SAVANT,

Kanawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

గడియారముల మరమతులు.

తమది చెడిపోయిన పాతగడియారములను సారవేళు కుదు. మేము కాటిని బాగుచేసి మెరుగుపెట్టి కొత్తగడియారములుగా మార్చగలము. తమ పాతగడియారములలో లోపలిగా చెడిపోయిన సామాను అప్పుయెడల కాటిబడులు కొత్తవాటిని ఉపయోగించి బాగుచేసి మామూలు బజారు పేరకన్న చేసింది ఉండుకాలముకన్న రెట్టింపుకాలంతరంగా కాలమును మౌనుట్లు నట్లు చేయగలము. కొత్తగడియారములు సహజమయ్యును. నక్కా పోలుచెంగాది రంగు టోప్ గాను విల్లరగాను అమ్మబడును.

ఎడ్వర్డు కంపెనీ,

గుంటూరు.

Williams'

లగ్జరి పేవింగు క్రిమ్

తొరము చేసికొనునపుడెల్లను సుఖముగ నుండుటకు విల్లియంసారి లగ్జరి పేవింగు క్రిమును వాడుదు. 1 సారి తొరముచేసికొనిన తరువాతి, నీయుఖ మెంత చల్లగాను, నునుపుగా నుండునది నీకే తెలియును. దాని కమ్మని అత్తైవాసన చాల ఆరోగ్యకరముగ నుండును. మీగడ అంతయు ఓకే రీతిగాను, కరిశుభ్రముగా నుండుటవలన ప్రతిదినము తొరము చేసుకొనవచ్చును.

(1)

అన్ని మందులమాపులలోను, దుకాణములలోను విక్రయించబడుచున్నది.

జె. బి. విల్లియమ్స్ కో, స్టాన్ఫోర్డ్, కాలి, యునైటెడ్ స్టేట్స్, అమెరికా.

ఏజెంట్లు:- ముల్లర్, ఫిప్పస్, (ఇండియా) లిమిటెడ్,

కలకత్తా, బొంబాయి, మద్రాసు, కరాచీ, రంగూన్.

J. B. Williams Co., Glastonbury, Conn, U.S.A.

Agents: Muller and Phipps (India) Ltd,

Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon.

Awarded a First Class Certificate by the South Indian Ayurvedic Conference and Exhibition.

"SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA"

THE WONDERFUL DISCOVERY IN THE MEDICAL WORLD FOR ALL "ACUTE" AND "CHRONIC" DISEASES.

PREPARED SCIENTIFICALLY BY

AYURVEDA RATNA PANDIT N. V. SRIRAMA CHARLU, Ph. D. Sc., AND AYURVEDA VAIDYA N. PARASIMHA CHARIA, (RETIRED SUB-REG. STRAR).

This unparalleled and Ancient medicine is prepared in exact accordance with Ayurveda and Western Modern Principles carefully tested and standardised by expert analysts and found to be an unrivalled Elixir for the general prolongation of life, and particularly a guaranteed remedy for nervous Debility, Skin Eruptions, Eczema, Vertigo, Loss of Nerve Power, Vision, Memory and Appetite, Depression of Spirits, constant Mental Misgivings, want of spirit and energy, Menstrual Disorders, Rheumatism, Gout, Paralysis, Insanity, Hypertension, Dropsy, Diabetes, Piles, Asthma, Consumption, Dyspepsia, all Uterine complaints and all sorts of venereal discharges. Acute or Chronic, Irregular menses of all kinds and all men and women's ailments, etc., This is the only safe and reliable remedy for all diseases resulting from youthful indiscretions and loss of Vitality. It imparts New Life and Energy by increasing and purifying the blood. It contains such valuable ingredients as Siddha Makaradhwaja, Mukha, Savarna, Loha and vegetable Drugs. This can be taken also as a Tonic by every one of either sex without any restrictions of Diet, Season or Climate.

Complete Directions are sent with the Phial. One Phial of 60 pills (for a complete cure).

Price Rs. 10 (Ten) only. V. P. EXTRA.

Apply to: THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY,

Post Box No. 151, Madras, or 2-44, Govindappa Naick Street, G. T. Madras.

TELEGRAPHIC ADDRESS: "KALPAM," MADRAS.

(282)

జాతకము

గణనీయవాది వారి జాతక గ్రహయోగము నకల గా, సరియైన జననకాల ఘడియలు గాని వాగ్ని పంక్తులు విడిచి 1 రూపాయి బాధ్యుని గూడ పంపియింపబడి జాతకనియోగము రూపము, శుభాశుభ, కీరవాద్యము, భవవృద్ధి, సోమసోదరీవృద్ధి, మృత్యుసౌఖ్యము, భూలాభము, భూకలము, వివాహవిశృద్ధి, వివాహసౌఖ్యము, వివాహమున పుత్రపుత్రికాసంతానవృద్ధి, కీర్తివృద్ధి, రోగము, ఋణము, కేళిరీతి, కేళిరీతియొక్క ఆయుర్దాయము, ద్వికళితయోగము, జాతకముయొక్క ఆయుర్దాయము, బాగ్యము, పితృసౌఖ్యము, ఉద్యోగము, దీరము, లాభము, వృత్తియు మొదలగు యాత్రులగుండు యాత్రకు యాత్రవరకు జరిగిన విశేషములను బ్రాసీ పంచబడును. ఈ ప్రాసీన పంకలును సరిగానున్నయెడల, జాతకనియోగము ఆయుర్దాయము అభివృద్ధి పునరుత్పత్తికరము అనగా మహాదాంధ్యము గల పూరాజాతము కొత్త పుట్టుకగా తయారు చేసి పంపించబడును. పూరాజాతమునకు 1 రూపాయి వాగ్ని పంక్తులును, పూరాజాతము వాగ్నియోగమును పూర్తిగా ఆయుర్దాయమును 2 అ ఆయుర్దాయముగా మారుచును. అన్ని మహాగానే జాతకము పూర్తిగా తయారు చేసి కచ్చిల రూప రీతి విసి. గా పంపెదము.

— క్రీస్తు —

జ్యోతిషగ్రంథము లును మంపించిన యెవల యెవరికి యెవరకు ప్రక్క వాడెనో దానికి సహజ ప్రాసీ పంపించబడును. అందుకుగాను 1 రూపాయి వాగ్ని పంక్తులును, మందు జరిగినపు 18 రోజుల పరిమిత ప్రాముఖ్యము గా 1-2-0 అ అగును.

ఆకృత్య నేకటాశాస్త్ర వైవజ్ఞము, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా

ప్రేమి లోపరుశేకంధరి ప్రేయసిగల ఉపాధ్యాయులు శ్యామలాధర్మచారణలకు గావలయును పనిని గోరువారు గుణగణంబులను దెలుపుచు నీక్రింది చిరునామాకు ధర్మాస్తులను బంపుకొనవలయును.

న్యూనేషన్: "శ్యామలా" ధర్మచారణ,
C/o పోస్టు మాస్టరు,
నిదు మొల పోస్టు, మచిలీపట్నము.

S

IRKAR

ANDAL

OAP

A SPECIALITY

Fragrant & Dainty

GOVT SOAP WORKS,

CALCUT

ఆంధ్రుల తిలకు స్మరణచిహ్న నిధి

ఇదివరకు వాగ్దానములు చేసినది రూ॥ 1515-0-0
ఈ సందర్భమున ప్రకారం పంతులుగారి వాగ్దానము 2000-0-0
చరువు పురుషోత్తమశాస్త్రిగారి వాగ్దానము 100-0-0
మొత్తము 8615-0-0

అవసర జాతీయమహాసభ

—(100)—

కలకత్తా యందు గూడగల అవసరజాతీయ మహాసభ భారత రాజ్యాంగ చరిత్రమునందు నూతన యుగస్థాపనమును జేయుచున్నది. జాతీయ మహాసభ యందు తీర్ నిష్పన్నములను నవలంబితమైన యాభ్యర్థన ధర్మము పోయి స్వయం సహాయ ధర్మము ప్రతిపాదితము గానున్నది. దేశము నావరించిన మూడుసమస్యలందును ఇలా ఫతుసమస్యయే జాతీయమహాసభ దృష్టిని విశేషము నాకర్షించుట నిశ్చయము. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల విషయమై అమృతసరమునం దామోదితమైన క్రితపాదముతో సంఘటింపిం జెందు పని నిశ్చయించుట కవకాశములు లేవు. దేశమునందు జాతీయవాదుల క్రతిభ దినదివాభివృద్ధిని జెందుచున్నను ప్రభుత్వ దృష్టియందు వారి క్రతిభ హెచ్చుట లేదు. సంస్కరణ నిబంధనలు సంపూర్ణముగ జాతీయవాదులకును కొంత వరకు మితవాదులకును సంతృప్తి గలుగజేసిన విధమును గతవృత్తాంతము తెలియజేయుచున్నది. నియత సభాధికారి లాలా లజపతిరాయగారు మితవాదనాయకుల కాహ్వానమును అపి అవసర జాతీయమహాసభకు రావలయునని యభ్యర్థించిరి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు బిజెంటుగారు మొదలగువారు జాతీయమహాసభకు బోయినను మితవాదవత్తము సామాన్యముగ బోవు పని నమ్ముటకు సూచనలు లేవు. మితవాద వత్తమునకు ముఖ్య నాయకులైన ను రేంద్రనాథ బెనర్జీగారి నేమి జేయునదియును జూడవలసి యున్నది. కలకత్తాయందు గల క్రజలకత్తలను గమనించుచు పుదు బెనర్జీగారు జాతీయమహాసభకు బోరనియె నిశ్చయించవలసి యున్నది. సంస్కరణ నిబంధనల విషయమై యాంధ్రదేశ నాయకులు విశేషమైన కట్టుదలను జూపుచున్నారని నిర్ధారణ చేయుటకు నిదర్శనములు లేవు. ఆంధ్రరాష్ట్ర యొక సంఘము మంత్రికి తంజినంపినను దేశమునం నీ విషయమై యాందోళన మేమియును లేదు. జాతీయవాదులును మితవాదులును నేమి సిద్ధాంతములను జేసినను క్రభుత్వమువారు సంస్కరణ నిర్మాణముల సతివేగముగ జేయుచున్నారు. క్రజలు వియోజనాందోళనమునందు మునిగినపుడు సంస్కరణముల కలవరమే యంతరించుట సంభవము. దేశమునందు స్వరాజ్యాందోళనమును జేయుటకు శాసనసభలు సాధనములా ప్రజాప్రబోధనము సాధనమాయెను సమస్యను నవసర జాతీయ మహాసభ నిర్ణయించవలసి యున్నది. శాసనసభల బహిష్కారమును నింతవర కేరాష్ట్ర యొకసంఘ సభయను నిర్ణయించలేదు. లజపతి

రాయగారు వంజాబునందు రాష్ట్రీయశాసనసభను బహిష్కరింప వలయునని నిరాశులుముగ జెప్పి యుండిరి. ఈ యసందర్భస్థితికి ప్రభుత్వమే బాధ్యతను వహించవలసి యున్నది. ముఖ్యనాయకులందరును దోషులైనపుడు వంజాబునందు శాసన నిర్మాణసభ నాయకులకు బహిష్కారముగ నున్నది. దేశసేవయందు జీవితమును గడిపిన లాలా లజపతిరాయ జాక్షను కిరులు సత్యపాలు హరిశచనులూలు రాంభుజదత్తు చౌదరిగారులు లేని శాసన నిర్మాణసభకు వంజాబునందు ప్రతిపత్తి యుండజాలదు. ఇతర రాష్ట్రములందు శాసన నిర్మాణసభలను బహిష్కారము చేయవలయునను సంకల్పము లేదని రాష్ట్రీయోగ సంఘముల వృత్తాంతము వినిపింపుచు చేయుచున్నది.

అవసరజాతీయ మహాసభా దృష్టి నాకర్షించు నున్న రేంద్ర విషయము వంజాబు చర్యలు. అమృతసరము కాంగ్రెసు గూడిన తరువాతను వంజాబు వ్యవహారములవల్ల ప్రజాహృదయము లందు నిశ్చితాభిప్రాయము లేర్పడినవి. కాంగ్రెసు కమిటీరిపోర్టు పాంటరు కమిటీరిపోర్టు పార్లమెంటు చర్యలు ఆంగ్లో హైందవుల చర్యలు డయరు గారికి సన్మానము ప్రజాహృదయమునందు నిరాశను గలుగజేసినవి. ఈ విషయమునందు భేదాభిప్రాయములేక నవసర జాతీయమహాసభ యధికారుల దండనమును గోరుట సహజము. మితవాదనాయకుడు సర్ గజేంద్రనాయక చంద్రవర్మకు శ్రీమముగర్వ ప్రభువు నిర్ణయమును గోరినపు డీ విషయమై జాతీయ మహాసభయందు భేదాభిప్రాయ ముండ జాలదు. కాని సభాభిప్రాయమును ప్రభుత్వము గారవించునటులు చేయుటయే అవసర జాతీయ మహాసభ నిర్ణయించవలసిన విషయమై యున్నది. ఆంగ్లో హైందవవాదులీ విషయము విస్తరణయోగ్య మని యువదేశించినను దుష్ఫరమైన దుఃఖవేదన ననుభవించిన పాంచాభులును వారి దేశస్థులును దుఃఖావృత మైన హృదయ వేదనను మటువ జాలరు.

అవసర జాతీయ మహాసభా దృష్టి నాకర్షించు నున్న ముఖ్యవిషయము ఇలా ఫతు సమస్యగ నున్నది. లక్నోయం దారంభ మైన హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగమును ఇలా ఫతు సమస్య దృఢతమును చేసినది. ఇలా ఫతు సమస్య ఏ రీతిని బరిణమించునదియును దైవాధీనమునందు గలదు. ప్రేమ సిరియా మెసపొటమియా ఆర్మీనియా వర రాజ్యాక్రమణమునందు జేరినవి. ఈ రాజ్యముల బంధకమును విమోచనమును సంగ్రామ వరం వరలు నిర్ణయించుచున్నవి. మహమ్మదీయమతాధిపతికి సంభవించిన దుర్దశ మహమ్మదీయ హృదయమును కలితపింపజేయుచున్నది. మహమ్మదీయ సంతాపమునకు భారతీయులను తాతమును జూపుచున్నారు. ఇలా ఫతు సమస్యను మహమ్మదీయ ప్రపంచమున కనుకూలముగ నిర్ణయించజుటకు గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రిందను హిందూ మహమ్మదీయులు భేదమును వివర్జించి భారతీయ దృష్టితో పాటుకడుటకు పూనుకొని యున్న విధమును గాంధీమహాత్ముని సౌకతాలీగర్ల వర్ణనలములు వ్యక్తము చేయుచున్నవి. అవసరజాతీయ మహాసభకు వేంకొలది మహమ్మదీయ క్రతినిధులు పోవుటయును ఇలా ఫతు సమస్యను మహమ్మదీయ భిప్రాయమునకు అనుకూలముగ నిర్ణయించుటకు కట్టుదల చూపుటయును నిశ్చయము. గాంధీ మహాత్ముడు భారతీయ హృదయములను కలవరకటము చేయు ముఖ్యమైన మూడుసమస్యలను నిర్ణయించుటకు సహాయ

నిరాకరణధర్మమే శరణ్యమని బోధించుచున్నాడు. నాయకులు సహాయ నిరాకరణ సిద్ధాంతము నంగీకరించినను ప్రయోగమును శంకించుచు న్నారు. మహమ్మదీయ నాయకులుమాత్ర మిహిషయమునందు కట్టుదలను గలిగియున్నారు. మహమ్మదీయుల కట్టుదలవలనను గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వమువలనను అవసర మహాసభ దృష్టియంతయును సహాయ నిరాకరణమునందు కేంద్రము గాగలదు. స్వరాజ్యప్రాప్తిని, కంజాబు మాత్యల క్రితకారమునకును, ఇలా ఫతు సమస్య నిర్ణయమునకును నితర ప్రయోజనములకును సహాయ నిరాకరణమే శరణ్యమని భారతజాతీయ వాదులు విశ్వసించుచున్నారు. ఈజపు అల్లుర్లాండు మెసపొటమియా వ్యవహారములు భారత జాతీయ హృదయమునకు బలము నొసంగుచున్నవి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము దుర్బల ముక్తమైన దేశములకు స్వరాజ్యమును నొసగినపుడు ప్రాచీన సభ్యత్వమును గల మహాదేశమునకు సత్వరముగ స్వరాజ్యప్రాప్తికి జాటువడ వలయునని జాతీయ మహాసభ నిర్ణయించగలదు. స్వరాజ్యప్రాప్తికి సాధనములను నిర్ణయించుటయందు జాతీయమహాసభయందు వాదక్రతివాదములు చెలరేగుట సహజము. కార్యసిద్ధికి సాధనాంతరము గనుపడినపుడు సహాయ నిరాకరణమే గోచరమై గాంధీ మహాత్ముడు నాయకత్వమును వహించి భారత జాతీయ గమ్యస్థానమును చేర్చుటయి యుండును. ఈ మహా సందిగ్ధతయం దాంధ్రనాయకు అవసర జాతీయ మహాసభ కధికముగబోయి స్వీయధర్మమును నిర్వహించి మాతృదేశమును గమ్యస్థానమును చేర్చుటకు భారత నాయకులకు దోడ్పడుదు రని నమ్ముచున్నాము.

భారత శాసనసభ

—(101)—

నిన్నును సింలాసగరమునందు గూడిన భారత శాసనసభయందు ప్రజాసభ్యులు పాంచాబ కల్లోలము, జవరలు డయరు మున్నగు విషయములను ప్రశ్నించినప్పుడు అధికారసభ్యులిచ్చిన క్రత్యుత్తరములను సరితీంచినయెడల సంస్కరణ ప్రారంభ సమయమునందు పాలక పాలితులకు కరస్పరవిశ్వాస మెక్కువయై నూతన దృష్టి క్రజలవలయు పని వాడించుచున్న వాదమునం దెంత యధార్థమున్నదో నులభముగ గ్రహించవచ్చును. క్రజలయం దధికారులకు ఎక్కువ విశ్వాస ముండిన గాని సంస్కరణమును నిర్విముక్కుగ సాగవని యెందరు చెప్పుచున్నను అధికారుల నిరంకుశ ప్రేయత్న మంతమాత్రము చెక్కు చెదరకుండ నున్నది. అధికారుల కిష్టముగాని క్రశ్నలను వేసినప్పుడు సరళముగ సమాధానము చెప్పుటకు బదులు కుతర్కమునకు దిగి వారు విషయము నెదురుకొనజాలక “యెక్కువ చెప్పవలసినది లేద”ని చెప్పినంతమాత్రమున క్రజలు తృపులుకాజాలరు. పాంచాలవిచారణ విషయమై భారత ప్రభుత్వాభిప్రాయముమీద ప్రభుత్వసభ్యు డగు మాఫీగారు ఐరోపీయను సభ్యులతో పన్ని విషయములందు నేకీభవించక భిన్నాభిప్రాయమును ప్రకటించి యుండెను. దీనిని గురించి సింహాగారు క్రశ్నించి నప్పుడు సర్ విల్లియము విన్సెంటుగారిచ్చిన సమాధానము చోద్యముగ నున్నది. ప్రభుత్వాభిప్రాయమునకు భిన్నముగ మాఫీగారు తమ యభిప్రాయములను దెలుపలేదట. వారు కొన్ని విషయములలో తమతోడి సభ్యులతో నేకీభవించ జాలనందున వానిని క్రత్యేకము ప్రకటించవలయు పని మాత్రము కోరిరిట. వారి యభిప్రాయాను

సారముగ నట్లు ప్రకటించిరి. విస్సంటుగారి సమాధానము "అకున పొందకుండను పోకను పొందకుండ" నున్నదను సామెతకు సరిగనున్నది. మాఫీగారు భిన్నాభిప్రాయమును ప్రకటించిరిగాని ప్రకటించలేదని గాని విస్సంటుగారి కింకరీతిగా ప్రకటించలేదు. విస్సంటుగారి ధోరణిని బట్టి ప్రభుత్వాభిప్రాయము స్పష్టముగ తెలియకపోలేదు. కాని వారు మాటలలో చమత్కారము చూపి ప్రభుత్వాభిప్రాయమును మరుగుపరచు జూచి కృత్యత్వము గా లేకపోయిరి మేము జాలినదనుచుంటిమి. సింహగారంతటితో బోనియ్యక మాఫీగారు భిన్నాభిప్రాయము ప్రకటించలేదని భావించవలయునాయని ప్రశ్నించిరి. అంతటితో విస్సంటుగారికి మాట తొలగలేదు. దానికి వారు అసందర్భముగ ప్రత్యుత్తరము చెప్పిరి. మొదటచెప్పిన సమాధానముకంటె యెక్కువ చెప్పవలసినది లేదని విస్సంటుగారు నడివియారకొనిరి. సత్యము నావ్యకౌణిటకు విస్సంటుగారి కింత సంకోచమొందుకు కలుగవలయునోచదు. బహుశఃవారు చమత్కారముగ మాటలాడి ససత్యదోషము నుండి విముక్తులు కాజూచినను సింహగారాయన కాశమును పోగొట్టిరి. కాని సింహగారు తిరిగి ప్రశ్నించుటచే విస్సంటుగారు తమకు దుర్బలవాదమువలన కలిగిన చిక్కునుండి తప్పించుకొనుటకు వీలుకలిగెను. అధికారుల ప్రతిష్ఠను నిలువజెట్టుట కెన్నికంటెలు వడవలయునో విస్సంటుగారు పూర్ణముగ వ్యక్తపరచిరి. దేశరక్షణ శాసనము నడపరించి నిర్బంధితులై యున్న అమీరు చందు బాంబువాలుగారు కల్చిమోత్తర వరగణాల చీఫ్ కమిషనరుగారి విషయమై కొన్ని ఆరోపణలను చేసిని బ్రిట్యానువక్త్రిక వాకొనను. ప్రభుత్వమున కిందు విషయమై తంతివార్త రాలేదట. వారు విచారణచేయుట దలచలేదు. విచారణ చేసినగాని వారిని విడుదలచేయుటకు నిష్పక్షపాతి లేదు. దీనికిని విస్సంటుగారే ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. విచారణ చేయదలచనప్పుడు విచారణచేసి విడుదలచేయుట యెట్లు సంభవించును? బాంబువాలుగారిని ప్రభుత్వమువారు విడుదలచేయ దలచుకోలేదని చెప్పినచో నింతకంటె సహేతుకముగ నుండును. జనరలు డయ్యరుగారిని కనినుండి తొలగించినను వారి కేమియు కొడువ కలుగదు. సర్వసేనాధికారి తెలిపిన ప్రత్యుత్తరము ప్రభుత్వ భావమును స్పష్టపరచెను. డయ్యరుగారికి పింఛను పూర్తిగనే ముట్టును. వారిని కనినుండి తీసివేయుట ఎలవ వారికి నెలపును, జీతము పింఛనుకూడ ముట్టుచున్నది. కనినుండి తీసివేయుట వారికి లాభించినగాని నష్టముకాలేదు. వారికి డిప్యూటీగము లేకపోయినను పూర్ణముగా పింఛనుపొందుట కర్హులైయుండిరి. ప్రభుత్వాభిప్రాయ ప్రకారము వారికి బిగ్రేడరు కు సమాత్రము లేకపోయెను. ఇది గాక పాలకులు వారి కార్యాచరణను హర్షించలేదు. ప్రభుత్వము వారి యాగ్రహమునకు వారు సాత్రులగుటచే ఆంగ్లప్రజలు వారిని బ్రహ్మరథముకట్టి ద్రవ్య సహాయము చేయుటకు బూనుకొనిరి యొక ప్రతితి కలదు. ఇప్పుడా ప్రతితి ధృవపడగలదు. నెలపు పింఛను కూడ ముట్టుచున్న డయ్యరుగారి కేమి యన్యాయము జరిగినో యూహించుట కష్టము. వారి కన్యాయముచేసిరిని దుఃఖించుచున్న ఆంగ్ల ఇండియను లింక నుఖముగ నుండవచ్చును. ఇట్లు ప్రభుత్వమువారు ప్రజల కండ నీరు తుడుచుటవలన నంత మాత్రమును లాభముండనేరదు. నిశ్చయముగ ప్రజాహింసకు దగు

డయ్యరుగారు గొప్పశిక్షనే విధించిరి. భరతవర్షము నందు ప్రజాభిప్రాయము నట్లు అధికారులు గౌరవించుచు రో దీనిని బట్టి గ్రహించుటకు వీలు కలుగును. అధికారుల అవ్యక్త మిట్లు వర్ణించినదని ప్రజలు నమ్మజాలరు. పాంచాలమునందు కల్లోలముగ నుండినప్పుడు బీహారము ఒరిస్సాలందును, సంయుక్తరాష్ట్రమునందును కొంత అలజడికి కారణ మయ్యె నని హంటరుకమిటీ నివేదికమునందలి 81వ పేజీలో నుదహరించి యుండిరి. దీనికిగల యాధారము లేని యని సింహగారు ప్రశ్నింప రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు తెలిపిన యంశములను బట్టి ప్రవిధమున ప్రాయవలసి వచ్చు నని ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చి దేశక్షేమమున కాయంశములను జహిరంగపరచుటకు వీలులేదని తెలిపిరి. అధికారులు లేనిపోని భయము పొంది ప్రజల కుద్రకేము కలుగునట్లు ప్రవర్తించుటచేతనే దేశమునందు నిరుడు కలిగిన కలవరమునకు కారణ మని దేశీయులలో చాలమంది నేటికిని విశ్వసించుచుండిరి. బీహారు సంయుక్తరాష్ట్రముల దొరతనము లట్లు యలజడి పొందినను మాకు తెలిసినంతవరకును అక్కడ నేవిధమైన యల్లరులును జరిగి యుండలేదు. అధికారుల యనుమాన మంత నిరాధారమైనదో దానిని బట్టి చెప్పవచ్చును. లాలా శ్రీరాముగారు పాంచాల నాటకమునందు ప్రసిద్ధిని పొందినవిధము వారి సామ్యమును చదివినవారికి తెలియకపోదు. వారు చేసిన కృత్యములను హంటరు సంఘములోని దేశీయసభ్యులు గర్హించుచు తీవ్రముగ ఖండించిరి. కాని ప్రభుత్వమువారికి వారి యభిప్రాయము నచ్చక ఐరోపీయను సభ్యుల యభిప్రాయముతో నేకీభవించి. అంతటితో బోనిచ్చినను ప్రజల వరాధవము కొంతవరకు శాంతించియుండును. వారుచేసిన సేవను వరిగణించునట్లు భారత ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమున కుత్తరువు చేసియుండిరి ప్రజలుఖండించిన అధికారుల కృత్యములను అధికారులు సమర్థించుటలో వింత యేమి యును కనిపించదు. నిరుడు భారతీయులకు కలిగిన దుర్భర వరతాపమును అధికారుల చర్యలవలన మరిచిపోవును మనినను మరపునకు వచ్చుటలేదు. ఆ సంతాప విషయములను మరిచిపోవలయునని చెప్పువారే గాని మరిపించునూత్రము నన్నేషించి ఆచరించు అధికారులు కావరారు. గతవారము శాసనసభయందు రాజప్రతినిధిగాంట్లే హితోపదేశము చేసియుండిరి. కాని కార్యాచరణమునందా ప్రవృత్తి కనిపించుటలేదు. నిన్ను శాసనసభయందు అధికారసభ్యులు తెలిపిన ప్రత్యుత్తరములు రాజప్రతినిధి చేసిన హితోపదేశమునకు ప్రత్యక్ష విరుద్ధముగ నున్నది. అధికారుల మనో నిరీక్షణము మారినగాని వారి సంకల్పములు సార్థకములు కాజాలవు.

నిర్నిమిత్తమైన ఆగ్రహము

ఆంగ్లలకును ఆంగ్లో-ఇండియనులకును ప్రత్యేకముగ నిర్దేశించిన సాహాయ్యనైతిక బిల్లును సర్వ సేనాధిపతి నిన్న భారతశాసన సభయందు ప్రవేశ పెట్టెను. ప్రభుత్వమునందు మాటలాడుట లేకుండిన సర్ డిమరు హయతు ఖానుగారికి నిర్నిమిత్తముగ నాగ్రహముకలిగి మనస్సు తీర రాజకీయాందోళకులను దూషించి తమ కోపాసలమును శాంతింప చేసికొనిరి. రాజకీయాభివృద్ధికి వనిజేయు వారయందు వీరికెంతి ప్రేమకలదో యెరిగి యున్నవారికి వీరి చర్య లాశ్చర్యమును కలిగింపవు. ఆంగ్లో ఇండియనులందు వీరు యెక్కువ ఆదరణము చూపుటలో తప్పు పట్టువారుండరు. కాని దానిని

పురస్కరించుకొని ప్రజల విశ్వాసమునకు సాత్రులై యున్న వారిని ఆందోళకులని భ్రమపడి వారు తోడిదేశీయుని కూడ మరిచి పోయి నిష్కారణముగ తూలనాడుట యొక్క మనిషించుకోదు. భ్రమచే పంకిలమైన వీరి వాదమును పాటించువారు చాలమంది యుండజాలరు. ప్రభుభక్తి పరాయణులైన భారతీయులైన జూచి ప్రభుత్వమువారు సంస్కరణములను జరుపకూడదని ఖానుగారి యభిప్రాయము. ఆందోళకులను చూచి ప్రభుత్వమువారు భయపడిరట. వీరి వంటి అభయ ప్రదాతలు దొరతనమున కాధారమై యుండ వారు భయపడ నవసర ముండదు. జనసామాన్యమును, ప్రభుభక్తి పరాయణులను ఐరోపీయనులు ఆయుధధరులై రక్షించవలయునని వీరుచేసిన హితోపదేశము వీరిబుద్ధి వికాసమున కనుకూలముగ నున్నది. బిల్లు భారతీయుల కనుకూలించదనియు, ప్రత్యేక మొక వర్గము వారి ప్రయోజనమును గుర్తించి సంకల్పించిరినియు శాస్త్రప్రభృతు లాక్షేపించి యుండిరి. ఖానుగారు మానముగ నుండినను దేశీయులు సంతసించి యుండును. శాసనసభా మందిరమున సపూర్వ రాజకీయ తత్వములను బోధింపదలచిన ఖానుగారికి మానముకూడ కష్టముగనే యుండును.

తపాల ప్రకటన

సెప్టెంబరు మొదటిలేది నుండి మును వి.పి. గా పంపబడిన వస్తువు లన్నియును నిదివరకు వలెను అరజిప్తరుడు వస్తువులకు గైకొనబడ వని మును రిజిస్టరు వస్తువులకు మాత్రమే గైకొనబడు నని యును పోస్టుమాస్టరు జనరలు ప్రకటించెను. ఈ ప్రకటనము వలనను ప్రతి పార్సెలునకును రెండణుల స్టాంపు అధికముగను పార్సెలులను దెప్పించుకొనడేవారీయవలసి యుండును. ఈ మార్పు కేవల మక్రమ మని చెప్పవలసియున్నది. చిల్లరగ నాలుగణులకు పార్సెలును దెప్పించుకొనెడి వారికి నాలుగణులను పోస్టు ఖర్చు అకిచ్చుట కేవల మక్రమము. వ్యాపార సౌకర్యముగాని తపాల సౌకర్యముగాని లేని దేశమునందీ యసంగతము కాగుగ దెలియుచున్నది. ఈ మార్పువలన నష్టమును సామాన్యముగ బీదలు పొందుచున్నారు. ప్రజాసంప్రతింపు లేక నధికారులీ మార్గము నవలంబించుట నిరంకుశవిధానము నకు విదర్శనము. ఇప్పుడు ప్రజలు చేయగల దేమి యును లేదని స్పష్ట మగుచున్నది.

నూతన దృష్టి.

నూతనదృష్టి వికాసములే దేశము పరిపాలనాస్థితి యధానంతరము యాగ్యముగ నుండక నల్లకల్లోలములు బయట జేయించెను. మున్నటివరకును మెనపాటేమియు స్థితి యుండుట భిన్నముగ నుండలేదు. ప్రస్తుత పాలనావిధానమును ఆంగ్ల పాలనావిధానము విడిచివేరి దెయిలి ఎత్తు ప్రెమకత్రిక తెలుపుచున్నది. ఆంగ్లేతి సేను ప్రకటికయైన వార్తాపత్రికయందు కలదు. అది సర్వసేయైన యెడల మెనపాటేమియు, శక్తిపత్తి పూర్వముకంటె ప్రస్తుతము బాగుడుటకు వీలుండునని సంకీర్తనచెప్పును. అక్కడినుండి చాలవరకు సేనను తీసివేయుదురట. అక్కడ వసలేయు చుండిన ఉద్యోగులలో చాలమందిని తీసివేయుదురట. తమ జీకాను తూలమైన పాలనా విధానమును తాము నిశ్చయించుకొనుటకు అరబ్బులకు శ్వతశ్రమిచ్చెదరట. ఆంగ్లసభ్యులు నలభి ననునరింత సంస్కరణములు జరగవలయునట. ఇది యిన్నియు యుక్తముగనే యున్నది. కాని అఖిలభారత విషయమై మాత్రము కొంత సంకోచము కలుగగలదు. వ్యవహార నిత్యములు దేశముల సంకరతరత తమభావములకు బద్ధులనచేసి వారి సహకారభివృద్ధి సంకరతర నిరోధించుచుండి భయమునుచుంటిమి. అట్టిభయమునకు యెడలులేదని ప్రకటించుటకున అరబ్బుల తత్వానా మరీకయించి పాలనాకార్యములు కొంత క్రమముగ జరగగలదని బ్రిటిషు రాజ్య తయర్జి లిఖితైవము గహించకలసి యుండును.

The mail steamer *Naldera* which left London on the 13th instant and has on board the mails of the 19th arrived at Port Said on Wednesday the 25th instant.

స్థానిక వార్తలు

కల్యాణం, కాంగ్రెసు, స్వేచ్ఛ:— కల్యాణం నంబూరి వారు కాంగ్రెసుకు ప్రత్యేక బండి నేర్పాటు చేయించున్నారు. అది కల్యాణం 1-వ తేదీకి చెప్పబడినది. రైల్వే అధికారులు సోమవార మధ్యాహ్నం వరకు వచ్చినారు. అసలు బండి 100 రెండవ రకం టిక్కెట్లు మనము ప్రాసెస్ చేసింది, ప్రత్యేక బండి పోయింది. కానీ కాంగ్రెసు సభకు వచ్చి ప్రతినిధులందరూ బ్రాడ్వే రైల్వే నెలవరకు గృహములో ఈ రైల్వే 80-వ తేదీ సోమవారము ఉదయము 9 గంటల వరకు టిక్కెట్లు కొనుక్కోవచ్చును. అది కల్యాణం కాంగ్రెసు వర్గ ప్రాయశ్చయము.

కాలవరస్థితి యూనియన్:— చెన్న పట్నం జార్జిటౌన్ ప్రాంతము లెక్కా మొదటికి ఆ నెలకు నులక వారికి 29 గల యింట్లో స్థానిక బడి యందు ఎన్. కె. పి. డి. వైస్ సెకండరీ స్కూలు చాలాలో ఈ 1920 సం. రం ఆగస్టు నెల 29 తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 4 గంటలకు కాలవరస్థితి వివరీ యూనియన్ యాజమాన్యమున శ్రీరామ్ వండిత వర్గము సరసింహాచార్యులవారు 'కాలవరస్థితి' గురించి తెలుగున సభ్యులందరూ గణక భక్తిపరులందరూ దయచేసి విచ్చేయి పార్కింగులు.

పోగొట్టుకొనుట:— 28వ తారీఖు రాత్రి మొయి లలో నేడు ప్రయాణము చేయుచుంటి. ఎవరో ప్రయాణికుడు ఈ 8-80 గొట్టును ఏవియో రెండు రకములు, ఒక తేలు రుమాలును గల సంకీర్ణానికి రైలులో విడిచి దిగిపోయి. వాటిని నేను వెనకాడ నేనును అనిపించు నేనును మువ్వరు గారికి ఒప్పించితిని. పోగొట్టుకొనినవారు ఈవస్తువులను తమ వని చూపుటకు ఏమయిన గుర్తులను తెప్పి వారివద్దనుండి తీసి కొనవచ్చును. — నందూరి శేషచార్యులు.

సహాయ నిరాకరణము:— నే నిదికంటే కానన సభలకు ప్రయత్నించువారికి సహాయము చేయుచుంటిని. కాని గాంధీమహాత్ముడు దృఢీకరించుచున్న "సహాయ నిరాకరణ వద్దతి" వనసరించి కాననసభలకు బోక ప్రయత్నించు వారికి సహాయము చేయకుండుటయేగాక మందల మందం తల సంకరించి ప్రజలకు "మిమ్మల్ని నెరవేరిన యాయలకు దని" బోధించి వాళ్ళ కొలది పని యొనర్చుచు. "సహాయ నిరాకరణవద్దతి"ని పూర్వముగ నామోదించితిని. అందువలన కలుగు కష్టములను, వ్యయమును, తేలికామునై సంకోచముగ భరింప సంసిద్ధుడను. నేనిదిచేయుచును సంపూర్ణముగ నాలోచించియే ఆవలించుచున్నాను. కావున యీవిషయము ప్రజలకు తెలియగలదులకు వ్రతీగా ముఖంబున ప్రకటించ గోరెదను. అని—కొన వేంకటరాజుకర్మగారు వ్రాయుచున్నారు.

చెన్నపుర్యాయుర్యేద కలకాలా విద్యార్థి సంఘము:— 25-8-20 తేదీ చెన్నపుర్యాయుర్యేద కలకాలా భవనమున సాయంత్రం అయిదుగంటలకు శ్రీమంత అయ్యుర్యేద భూమణ నుబ్రహ్మణ్య కాశ్రీగారి యాధిపత్యముక్రింద కేల్యకంఠమును గురించి సభ జరుపబడినది. ఇందు వ్యాసలేఖకులు ఉపవ్యాసకులు వారివారి అభిరుచులకు వెల్లడించిన వెనుక అభ్యుదయవారిని యీశ్వర కృత్యము మనము కాలమునుండి అమాదిగా కృషిచేయించుచున్నదనియు ఇటీవల రాజకీయముల నుండి తేలికమున నానాట యీజడవందలను నేటికి యిట్టి కాశ్రువుల పరికిరించినపుడు యిట్టిని మనకాశ్రువులందుండి గలకాలాని విశ్వమును గలుగుచున్నది. కనుక నీటి నమయమును కృషిచేయి మిరందయను కాశ్రువులకు సుఖోదయము సభలపరిషియం మండితవ్యయ కాశ్రయించియు యీ కాశ్రువులకు మరలపూర్వపు బొప్పి కృషికి దెచ్చుటకై యిట్టియందు భవనంకిని ప్రార్థించుచున్నాను" అని నడిచిరి. అనంతరము అగ్రాసాధికారులకును సభ్యులకును మధ్యన అర్పించి సభ చాలించబడినది. డి. రంగాచార్యులు కార్యదర్శి.

స్కూలు ఫెయివల్ విద్యార్థులు:— "కాశ్చ త్త యిప్పటికి స్కూలు ఫ్రైలు తప్పిపోయిన విద్యార్థులనుండి 1000 వ్రత్రాణములను పంపి. మనయొక్క మొదట వచ్చి నేనే ఈ మిడింగు జరుగుతోటల కంపెనీను. ఇంకను చాలామంది

జరుగుతున్నది కాబట్టి నేను యీ క్రింద వివరించిన ప్రకారము మిడింగుని చేయగోరెదను. ప్రతి విద్యార్థియును 0-0-6 రక్తము లేకుండా, అంతకు మేల తాను తన క్రిందరక్త చేయగల చందాచేయవలెను. ప్రతివోటను ఒకడు పూని యీ చందాను నమూనా చేయవలెను. మొత్తముమీద కనీసము 80 మంది ముందుకువచ్చి వని చేయవారు కావలెను. బహుమతులకు వారు యిప్పటికి రాలేకపోయినను, చెన్న పట్టణములో నుండు వారైనను, దయచేసి వాళ్ళ వచ్చి మాట్లాడుదురని కోరుచున్నాను" (కమిషన్ వని యీ రైల్వే 80 తేదీ సోమవారము నుండి మొదలు పెట్టబడును. ఈపని వచ్చే నెల 15 తేదీవరకు జరుగును. ఇప్పటివరకు తమ వ్రత్రాణములను పంపివారు, దయచేసి వైచ్చేవన చందాలో త్వరగా మంపుటలు కోరుచున్నాను. — డి. ఆర్. గోపాలకృష్ణన్ కృత్రై యస్. యస్. పి. వచ్చుపు మోక్షముల మధ్యరము.

కార్మికులలో విచిత్ర ఎస్సీసియేదను వా రేర్పాటు చేసిన యజమాన్యములలో రూపాయిల మహారాజు గారు విద్యార్థులతో ప్రభుత్వమువారికి గల సంబంధమును గుర్చి చర్చించుచు విద్యావిధానము సాంఘికీకరించు కనుగుణ్యముగ నుండవలయు ననియు, మానసిక విద్యాభివృద్ధిలో పాటు వారికై నైతికవిద్యాభివృద్ధికి నుండ రగిన ప్రయత్నములను చేయవలయు ననియు, సాంకేతిక కాశ్రువులను నేర్పవలయు ననియు చెప్పి రూపాయిల సంస్థానములో విద్యావిధానమును మార్పుచేయు సభవారు చాలసమయము చేయవలయునని యెరుకు కోరెను.

మొదటిసారి విధానమంతయు ముగియవలయును ఇక్కడనుండి ఇండియా ఆఫీసు ఉద్యోగియును మొదలుగాగల అధికారబంధము చాలవరకు తగ్గించబడు ననియు, అరబ్బులు వారి ప్రభుత్వవిధానమును వారే ఏర్పరచుకొనవలయుననియు, బ్రిటిషు వారి రుసుములను సహజము చేయవలయు ననియు, ఇప్పటి నైత్యమును ప్రభుత్వమువారు తగ్గించవలయు ననియు డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెసు వ్రాయుచున్నది.

వారము రోజులలో అమిత ఫెయివలుగారు లూక ర్మిలో లాయకు జార్జి గారిని కందర్శించెద రని ప్రకటించ బడినది.

రమ్యలో భయంకరమగు కార్యవర్గ లారంభమైనవని వార్తానిగు ఫోన్ స్పార్త తెలుపుచున్నది. లక్షలకొలది యోధులు విస్తీర్ణముగల అడవులకు తిగులబడి పోవుచున్నది. కొన్ని గ్రామములను, పట్టణములను పూర్తిగ భస్మం ముగుచున్నది. వోల్గా మండలమున 150 గురు జనులు మడిపోయిరి.

ఆగస్టు 21 వ తేదీన తాము పోలండును కొకనోయిను బంపివట్టెను, రమ్యలో నేర్పాడు వాక్రమింపకుండుటకును, సంధి మరతులతో చెప్పినవ్రతములోనే ఉండుటకును అంగీకరింప వలసినదని వా రందులో తెలిపివట్టెను. పోలంపైత్యమును ప్రతియొక్క ప్రయత్నములకు ఆగ్రహమునై ప్రయత్నములక్రింద మార్పున పోతిమ ప్రభుత్వమువారు తమకు తెలిపి వట్టెను అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారు పొప్పు కొనుచున్నారు.

లూకర్మినుండి తమ పేరను, నీజుల్టీగారి పేరను లాయకుజార్జి గారు మిల్లి రాండు గారి కంపెనీ కంక్రీట్ వార్తకు ప్రయత్న మిచ్చుచు నడిచియు తెలియబరచెను. కృతజ్ఞతా పూర్వక మందములు. నీజుల్టీగారి నింతలోనే గలసికొన గలుగుటకు చాల సంకోచించుచున్నాను. త్వరలో మిమ్ములనుగూడ లాయ సవకారము గలిగినదియట్ల సంకోచము.

ఎవడు ప్రభువు యాజమాన్యమున ఇండియా సైనిక స మారముల విచారించ నేర్పరచిన కమిటీ విచారణ అంత యు పూర్తియైనది. కాని తెలుగు ప్రయత్నంకలననదనియు, కొన్ని వైస్యములు హిందూజాతికి విడిచి చాల కాలమైంది గావున వాటిని తెలుగు ఇండికి కంపెనీలనన దనియు, 1911 సంవత్సరపు నికోల్పునుగారి కమిటీవారు నూదించినరీతి ఆనంద గృథ నూచనము మూత్ర ముములతో పెట్టబడినదియు వైస్య క్షత్ర వ్రాయుచున్నది.

నేలపొద్దు పనివారలలో బాలముండి ప్రమోదకట్టుకును బాలముగ ఒట్లనిచ్చు చున్నారు.

రైల్వేవార్తలు.

1-వ సెప్టెంబరునుండి మదరాసునుండి బొంబాయికి బయలుదేరు మెయిలునుండి రాత్రి 8-15 ని. లకు బయలుదేరును. పూర్వపు రేటుకంటె ఇంకొకానుకు, మూడవరక గతికి వదునాల్గు అదాలు పెచ్చినది. మదరాసునుండి కలకత్తా వైపుకు బోవు మెయిల్ బండి రాత్రి 8-15 ని. లకు బయలుదేరును. మారనముగా రాత్రి 8-20 లకు జరొక సామెంజరు బయలుదేరును. మెయిల్ బండిమీద ఇంకొకానుకు ఈ. 2-5-0, మూడవ రకగతికి 2-15-0 పెరిగినది. సాధారణబండ్లలో మూడవ రకగతికి 1-4-0 పెరిగినది.

వెజవాడనుండి బంకరుకు గం 6-10 ని. గం 11-15 ని. గం 18-85 ని. లకు రైలుబండ్లు పోవును. బంకరునుండి వెజవాడకు గం 6-5, 14-15, 19-20 ని. లకు బయలుదేరును. వెజవాడనుండి గుంటూరు వైపుకు గం 6-45 11-10, 18-45, 24-0 ని. లకు పోవును. గుంటూరు వైపుకుండి వెజవాడకు గం 8-15, 10-20, 17-55, 22-25 ని. లకు వచ్చును. వెజవాడనుండి తెనాలివైపుకు గం 18-80, 23-50, 6-0 ని. లకు బయలుదేరును. తెనాలివైపుకుండి వెజవాడకు గం 10-40, 23-10, 4-25 ని. లకు వచ్చును.

వెజవాడనుండి ఏలూరు వైపుకు 11-20, 28-52, 4-45 లకు పోవును. ఏలూరు వైపుకుండి వెజవాడకు 190, 28-20, 6-20 లకు వచ్చును.

వెజవాడనుండి హైదరాబాద్ వైపుకు 28-57, 5-50 లకు బయలుదేరును. హైదరాబాద్ వైపుకుండి వెజవాడకు 4-19, 20-0 లకు వచ్చిచేరును.

వెజవాడ విశాఖపట్నం వరకు మెయిలు బండ్లలో 80 మైళ్ళలోపు ప్రయాణము చేయువారికి 8 వ రకగతి టిక్కెట్లు ఈముబడవు

క్రొత్తనక్షా:— అయోధ్యలో రైలు స్టేషనునకు దగ్గరగా అప్పుడప్పుడు కాపురములకు భయభంగంధాయి ప్రసాదు గారొక భర్తవర్తియును క్రొత్తగా కట్టించినాడు గాన అయోధ్యకు పోవు యాత్రికులందరూ ఆ సర్కికలో విడిచిచేయవచ్చును. ఆసర్కికలో యాత్రికులకు సౌఖ్యముగానుండుటకై రగిన ఏర్పాటు లన్నియు చేయబడినవి. కాబట్టి యాత్రికులు ఆసర్కికలో దిగవలెను.

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్ అస్సూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్. 1874 సం. స్థాపితము. హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి. మానేజరు:— ఆర్. పాటర్ సన్ ప్రభు. ఫండ్లు రూ. 5,15,00,00 వేగానే యున్నవి. 1919-వ సంవత్సరము నందు వరుంబడి ,, 84,98,305 ఇవ్వలకు జరుగు చున్న అమ్మూ రెన్యుల మొత్తము ,, 24,63,20,000 మునువటికంటె ఇక్కుడు పాలిసి చార్జుకు జాస్తిగా చెల్లించిన మొత్తము ,, 5,50,00,000 ఈ కంపెనీ రరపున వనిచేయుటకు ఏజెంట్లు కావలయును. వారు అనుభవ శాలూరుగ నుండవలయును. భరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుడు. 672 Apply to:— F. E. Vaid Esq, Branch Secretary Oriental Assurance Building, Post Box No. 8, Madras.

అందను, అగర్దు విడి:—బాల్మరగారి నోటునకు నోవి
యట్టు ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వ క్రరమును (కాయము, సాక
సేన సెలకొల్పకలయునను మరకును తీసివేసెనమనియు, ప్ర
మంచమంతలును కాంతిని సెలకొల్పటం చేసెదమను భరితవలసి
వచ్చినను నమము లేదని వారి తలంచుచున్నార.

1920-వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 1-న
తేదిలోనల ఈక్రింది చిరునామాకు దరఖాస్తును
పంపుకొనవలెను. (2400)
హుసినికల్ ఆఫీసు } ఎం. సూర్యనారాయణ పంతులు
విజయనగరం. } గౌరవ,
19-8-20. } చేతన్.

V. G. Patwardhan, Proprietor. N. D. Marathe, General Manager.

Fighting in Poland War.

The Russian Reverses.

Attributed to German Advice.

(REUTER'S.)

LONDON, August 26.

The Russians' strategical error in their campaign against Warsaw is becoming daily clearer. It is attributed largely to the presence of German officers, who seem to be unable to abandon the ideas, which led them to the Marne while at the same time military counsels have been clouded by the political anxiety to provide Germany with a plausible excuse to intervene in the Russo-Polish conflict, on the pretext of safeguarding the German inhabitants of Polish Pomorania. The fighting in the swamps between Ostrolenka and Lomza, where the Bolsheviks attempted to smash through to Bielestok has been most desperate, and there have been very heavy losses on both sides. The retreating Bolsheviks are everywhere, following the German traditions of wholesale destruction. The most fertile regions of Poland have been devastated, crops being destroyed, and villages sacked and burned.

Further Successes.

LONDON, August 26.

PARIS:—The Havas Agency states:—So desperate are the straits of Bolsheviks between Narey and East Prussia that they can only choose between annihilation and capitulation. A rumour is current in Warsaw that the head of the Russian army in North enter into pourparlers with General Sikorski for capitulation of his entire force.

The French Government has appointed Mr. De Martel High Commissioner with General Wrangel's Government.

Determination of Government.

LONDON, August 26.

Polish communique of to-day's date says:—We have captured Ostrolenka and Lomza. The operations towards Oswieo are developing favourably. The Northwest of Warsaw section between Rodzanow and Raciez is being cleared by Bolshevik bands, fighting, on the southern section is proceeding in our favour. The Polish Government has declared that the victory of Poles has not altered the determination of the Government to attain just and durable peace and the delegates at Minsk have been instructed in this spirit and will continue to act so in spite of changed military situation. The Government complains, however, of inability to communicate with Minsk, and declares, that the difficulties of communication must be removed forthwith, if negotiations are to be successful.

Polish Peace.

President Invited to Confer.

LONDON, August 26.

WARSAW.—Owing to difficulties of communication with Minsk, Mr. Dapski, the President of the Polish Peace Delegation, has been invited to return to confer with the Government, with regard to the course of pourparlers. He will be replaced by Mr. Wroblewski, the Under-secretary of State.

Soviet Government.

Its Paramount Desire.

LONDON, August 26.

The Soviet Government, replying to Mr. Balfour's note, withdraws the condition demanding that Poland should establish a civic militia, composed of workers, and expresses the opinion that the reply will thus meet the wishes of the British and Italian Governments. The Soviet Government is subordinating everything else to the paramount desire to secure the establishment of peace throughout the world.

An American Note to Poland.

LONDON, August 26.

WASHINGTON.—The State Department admits that a note was sent to Poland on August 21, suggesting that Poland should state her intention to abstain from any territorial aggression against Russia, and remain within the boundaries indicated in the peace treaty, pending an agreement regarding her eastern frontier. Informal assurances have been received from the Polish Government that the Polish armies will not attempt to convert the counter-offensive into aggressive warfare.

Telegram to the Premier.

Publication of Full Terms Requested.

LONDON, August 26.

The Council of Action has telegraphed to Mr. Lloyd George, nothing with satisfaction, the decision of the Soviet Government to withdraw the condition in the Polish peace establishing a Workers' militia. This decision, in the opinion of the Council, removes all difficulties to Russo-Polish peace. The Council urges the British Government to publish the full terms on which it is prepared to make peace with Russia.

An Expert American Swimmer.

Attempts to Cross the Channel.

LONDON, August 27.

Mr. Henry Sullivan, the American swimmer, who has been made training at Dover for two months, began, last night, his second attempt to swim across the Channel accompanied by motorcraft. He started from Shakespeare Cliff, from which the late Captain Webb set off on his successful crossing. Mr. Sullivan after nineteen hours in water was robbed of victory this afternoon, three miles from the French coast owing to rough seas.

The Next Viceroy.

The Earl of Athlone Suggested.

LONDON, August 23.

The Earl of Athlone is now definitely named as the most likely successor to Lord Chelmsford as Viceroy of India—Lord Birkenhead having declined the offer.

It is understood that nothing further will be heard of the petition by friends of the Secretary for India to appoint Mr. Montagu as Viceroy—a proposal which met with much hostile criticism.—*Statesman*

Irish Troubles.

Serious Rioting.

Shots Fired at People.

(REUTER'S.)

LONDON, August 26.

Recrudescence of rioting took place to-day in Belfast, and sixteen houses were burnt, ten damaged, and twenty looted. Two people were killed and 46 arrests were made. Many police were injured. The trouble reached its height in the battle between the rival mobs which the police and troops endeavoured to separate. The fighting continued despite the shots being fired over the heads of people until the armoured car arrived; whereupon the mob scattered. The Military authorities are now enrolling special constables.

Appeal for Clemency.

Government View Unchanged.

LONDON, August 26.

With regard to Mr. Redmond Howard's appeal for clemency for the Lord Mayor of a Cork and others, it is understood that owing to the nature of the case, His Majesty consulted his Ministers as he would not exercise the prerogative of clemency, without so doing. It is declared this evening that the Government's policy is unchanged and apparently this is regarded as disposing of the appeal. The official view is that Lord Mayor's offence is too grave to justify his release merely because the food is refused. Meanwhile it is reported, that the party of hunger-strikers en route to London from Queenstown by destroyer were provided with and ate hearty dinner.

British Miners.

The Threatened Strike.

LONDON, August 25.

While it is considered that the miners, ballot will result a large strike majority, it is understood that this is officially regarded as indicating little more than loyalty to the men's leaders as it is declared that Mr. Smillie will not advise direct action without the certain co-operation of the whole triple Alliance; but there is evidence that the Alliance will hesitate to sanction a combined strike unless outside unions agree to finance it. Moreover, moderate constitutionalists like Mr. Clynes will throw their whole influence into the scale to preserve industrial peace.

It is understood that before the strike can take place, the Committee of Labour Leaders which intervened in last year's railway strike, would intervene. It is declared that Government is convinced that Mr. Smillie will be unable to stampede his own federation or associated unions into precipitate action. It is possible that, as the last resort, Government will appeal to the country on the single issue of the rights of the country against sectional interests. In the event of a pro-strike ballot, the Triple Alliance will meet next week to consider the situation but labour officials believe that the Alliance itself will not take the course of direct intervention to Government.

France and the Allies.

LONDON, August 25.

PARIS:—An exchange of communications between the French Government and Lucerne took place yesterday, the text of the communique issued in Lucerne on Monday, having been officially transmitted to the French Foreign office through the British Embassy.

M. Millerand replied:—The French Government thanks the British and Italian Governments for the communication made, and is glad to note that there is nothing in the text thereof, which is not in complete harmony with the ideas and principles for which it has always stood.

In reply to a personal telegram sent to him from Lucerne by Mr. Lloyd George, both in his own name and in that of Signor Giolitti, M. Millerand, yesterday, telegraphed his thanks to the British Premier, adding "I am pleased that I shall soon have the opportunity of meeting Signor Giolitti as arranged, and also of seeing you again soon".

Terrible Forest Fires in Russia.

Serious Losses.

LONDON, August 27.

STOCKHOLM.—A message from Helsingfors states that terrible forest fires are raging in Russia. Tens of thousands of acres are involved. Entire towns and villages have been destroyed and fifty people have perished in Vologda District.

Maharajah of Jhalawar.

An Interesting Discussion.

LONDON, August 26.

The Maharajah of Jhalawar to-day opened a discussion on the "Relations of School life" at the British Association at Cardiff. He pointed out that the large variation of the social conditions in his State from those prevailing in Britain but he held that educational motives and methods should conform to social changes. Physical and moral culture should be attended to along with intellectual development, and technical education should be superimposed. He declared that the Association would help him immensely in remodelling the educational schemes in Jhalawar, to which he attached the greatest importance.

Esher Committee Report.

Immediate Publication Insisted on.

LONDON, August 26.

The *Times* understands that the Esher Committee has completed its investigations with regard to reforms in the Indian army administration. The paper urges the publication of the report and conclusions at the earliest possible moment, in view of Lord Rawlinson's appointment and the prevalent feeling that many Indian units have already been far too long overseas. The *Times*, in support of the contention for its publication, recalls the absurd policy of suppression which attended the investigations of the Nicholson Committee appointed for a similar purpose as Lord Esher's in 1911.

Mesopotamian Situation.

Government's New Policy.

Numerous Officials to be Withdrawn.

(REUTER'S.)

LONDON, August 26.

The *Daily Express* gives prominence to the statement of the new Government policy in Mesopotamia. According to this statement the idea of employing a large garrison forcibly to hold Mesopotamia has been abandoned. The present system of civil administration, will be given up. Numerous officials from the India Office and Foreign Office will be withdrawn. The Arabs will determine their own form of self-Government under their own chiefs, but will be enabled to enjoy the assistance of expert British advisers. The Government's first care will be to relieve the beleaguered garrisons. It is noted that Emir Feisal will meet Mr. Lloyd George at Lucerne this week.

Policy Vigorously Criticised.

LONDON, August 28.

The *Westminster Gazette* says:—This country will never stand for the proposed big military expedition to Mesopotamia. We are in no financial situation that warrants us pouring millions into a desert. Our policy in Mesopotamia has been a huge expensive mistake. The right line is to draw Eastern nations into real partnership with the Empire and have done with the notion of military control and governorship.—*Statesman*.

Departure of New Administrator.

LONDON, August 26.

In view of the unsettled condition of Mesopotamia, Sir Percy Cox new Administrator has accelerated his departure and left for Bagdad to-day.

Insurgents Dispersed.

Order Restored.

LONDON, August 26.

BAGDAD.—In the Hillah area there has been some fresh activity by which insurgents has been dispersed. Dulaim Mosul Arbil and Suleimania are quiet. It is reported that insurgents of posts from Kifri to the Diyala: have been repulsed suffering heavily. At Khanikin the Political Office has been re-established and order restored.

Restlessness in Badrah.

At Badrah and Mandali there is some restlessness. Tigri s is quiet. Capt. Lloyd and Mr. Strachand captured at Detawah and Mrs Buchanan captured at Shahraban are all in safety at Deli Abbas. Muntafiq is restless and political officer has left Shatrah.

Afforestation in Britain.

LONDON, August 26.

Considerable progress is being made with afforestation in Britain. Fifty-four thousand acres have been acquired for planting and negotiations are proceeding to acquire a further 47,000. A school of forestry for the training of ex-service men opens in September in the New Forest. A similar school is already open at Dunkeld.

Coal Strike Averted.

LONDON, August 25.

Independent trades unionists are certain to make a desperate effort to avert coal strike since it is now realised that the entire industry of the country would soon shut down. Even the miners vote though favouring a strike will be no wise unanimous. The public is very hostile, since it now realises what a strike means in suffering, high prices, and shortage.

Present indications are that labour has challenged government on another bad issue, like Poland. The Cabinet are not in the least likely to give way though Liberal journals are vaguely urging undefined conciliations.—*Madras Times*.

ITEMS IN BRIEF.

The *Morning Post*. Dyer fund is now 17-450 sterling.

Sir John Philby leaves to-day to join the P. & O. steamer *Delta* at Marseille enroute for Bagdad.

Sir Edward Thorpe has been nominated President of the British Association, which is meeting in Edinburgh in 1921. It is understood that, in continuation of the policy of occasional visits to the outlying portions of the British Empire, the Association will meet in Colombo in 1922.

Lords Islington and Amphyll, President and Vice-President respectively of the Strangers, Home for Asiatics in the East End, appeal in the *Times* for thirty thousand sterling for an endowment fund in order to prevent it closing down. The signatories dwell on the Asiatic Seamen's invaluable and courageous war services.

Lieut. Colonel Ewan A. Cameron, at present commanding the Ninth East Surreys, who has been responsible for the conduct of state ceremonies in India has been selected from hundreds of candidates as Comptroller to the Lord Mayor of Manchester. The duties involve the arrangements of city functions.

(ASSOCIATED PRESS.)

Rumors of Bolshevik Aggression.

LAHORE, August 26.

The *Civil and Military Gazette's* special correspondent at Peshawar wires:—Persistent rumours are filtering through Afghanistan and are generally current in Peshawar of continued Bolshevik aggression on Turkistan side of Afghan frontier and it is possible that fighting may by this time actually have occurred in the neighbourhood of Bokhara. It is said that Bolsheviks are concentrating aeroplanes and troops at Kaghhan which is only six miles from the old city of Bokhara and that they have declared their intention of attacking and taking possession of the latter city.

The Indian Legislative Council.

Indian Auxiliary Force Bill Introduced.

Sir Hayat Khan's Tirade Against Agitators.

(From our own Correspondent.)

By wire.

SIMLA, August 27.

The Imperial Legislative Council reassembled to-day at 11 A.M. His Excellency the Viceroy presiding. There were a good number of visitors, including several ladies both European and Indian. Messrs. Suresh Chandra Banerjee, Patel and Sinha, and the Raja of Mahmoodabad were also present. Mr. James Mackenna, C.I.E., took the oath of Allegiance before occupying his seat. Sir William Vincent laid on the table a statement showing the procedure adopted by the India Office in connection with the applications made by Indians for the appointments in their gift which was promised in reply to Mr. Patel's question at the last Delhi session. As many as 32 questions or non-official members were answered by the Government.

The Franchise for Ex-soldiers.

Sir Umar Hayat Khan expressed apprehension that the majority of Indians who fought in the war would not be eligible for votes at the Council elections. Sir William Vincent assured him that in the final electoral rules the franchise for the provincial councils had been conferred on all retired, pensioned or discharged officers, not commissioned officers and soldiers of the regular forces, and in adopting this modification the Government of India understood Parliament was actuated by the desire to recognise war services. They were however unable to save the exact proportion of soldiers who would be eligible to vote, but under the rules any such persons who were not so eligible would eventually qualify for a vote.

The Punjab Disorders Report.

Sir William Vincent, in reply to Mr. Sinha's question re Mr. Shafi's minute on the Majority and the Minority reports of the Punjab Disorders Enquiry Committee, said—Mr. Shafi did not write any minute of dissent on the Government of India's despatch, but desired that his views on certain points regarding which he differed from his colleagues should be embodied in the despatch. The despatch was framed accordingly.

Mr. Sinha, in a supplementary question asked—Am I to understand that the Hon. the Education member did not record his opinion on the two reports separately in any document, whether it is called a minute or note or by any other name?

Sir William—I have nothing to add to the reply.

Sir William Vincent then denied the Viceroy having received a telegram from Amir Chand Bombwal, an interned under the Defence of India Act who, the *Tribune* stated, had made serious allegations against the Chief Commissioner, N.W. Frontier Provinces. They do not propose to enquire into the allegations or direct his release pending any enquiry.

General Dyer's Retirement.

The Commander-in-Chief informed the same non-official member that General Dyer, by removal from his appointment, terminated his tenure of command of a brigade, which he might otherwise have held until he attained the age of 57 years on the 9th October, 1921. But for this removal he would have been entitled to serve until 9th October 1921, unless promoted to the rank of Major General. General Dyer is residing in England. According to the unreported pay recently sanctioned by the Secretary of State he will draw £701-7-6 per annum from Indian revenues. On retirement he will be entitled to a pension of £910 per annum, which will also be from Indian revenues.

In reply to a further question asking how much would the General have drawn as pay or pension if he had retired voluntarily in accordance with the statement, that General Dyer has already qualified for the full pension of his rank namely, £910 per annum. The statement in an English newspaper that General Dyer was in receipt of £1,000 per annum was incorrect. The pension proposed upon General Dyer by the Government to mark their sense of disapproval of his conduct was the removal from his appointment and the forfeiture of the tenure of his brigadiership referred to above.

A Government Statement Questioned.

Mr. Sinha further asked with reference to the statement of the Government of India in their memorandum, presented to the Hunter Committee and quoted on page 81 of the Committee's report, that anxiety was also felt in Bihar and Orissa, where the British garrison is small, and in the United Provinces—“Will the Government state the facts or the circumstances (if any) which justified the Government statement about anxiety being felt in Bihar and Orissa, and also in the United Provinces, at the time of the Punjab disturbances last year? (b) Were these facts or circumstances (if any) based upon the information supplied by the Local Governments of Bihar and Orissa and the United Provinces? If so will the Government lay on the table the said information?”

Sir William Vincent replied—The statements made were based on the information received from the Local Governments concerned. The Government do not consider it to be in the public interests to lay such information on the table.

Enrolment of Special Constables.

Mr. Sinha also asked (a) With reference to the Government's statement in their despatch No. 2 dated the 3rd May, last, to the Secretary of State for India about the enrolment of special constables, that the Government have decided to address the Local Governments on the question whether the orders now obtaining on the subject require modification or revision, have the Government already addressed the Local Governments on the

subject (b) If so, will the Government lay on the table a copy of the communication to the local Governments, with their replies, if any received so far? (c) Do the Government propose after receiving the replies to take any steps in regard to obtaining the expression of non-official Indian public opinion before carrying out the modification of revision of the rules in force.

Sir William Vincent replied—Reference on the subject was made recently to the Local Governments. (b) No replies have yet been received and it is not proposed to lay any correspondence on the table at the present stage. (c) After the receipt of replies the Government will consider if any action of the nature suggested is necessary or desirable.

Sir William Vincent informed Mr. Sinha that Col. Johnson was not in his service when he made his speech at Rangoon.

Indian Officials' Action in Punjab Disorders

Mr. Sinha also asked (a) With reference to Government statement in their despatch No. 2, dated the 3rd May last, to the Secretary of State for India about the conduct of Lala Sri Ram Sait that the minority condemn him on the ground that his intention was punishment and that the firing was therefore not justified, will the Government state their grounds for differing from and setting aside the said view, and accepting that of the majority, that Lala Sri Ram displayed promptitude and decision in the discharge of his duties? (b) Since accepting the said view of the majority have the Government taken, or do they propose to take any steps to suitably acknowledge the officer's promptitude and decision in the discharge of his duties. If not why not?

Sir William Vincent replied (a) The Government decline to make any addition to the statement of their views contained in their despatch. (b) The Local Government has been asked suitably to acknowledge the services rendered both by officials and non-officials in accordance with paragraphs 24 and 43 of the Government of India's despatch and paragraph 10 of the despatch from the Secretary of State.

The Price of Rice.

Mr. Sarma, replying to the Maharaja of Cassimbazar, said that the removal of restrictions on the inter-provincial movements of rice was followed by a steady increase in the price in Bengal, week after week up to the end of June, almost as steady in most other provinces. There has been in Bihar and Orissa and Assam a rise similar to that which occurred in Bengal, but this measure has doubtless tended to prevent a rise of prices in other provinces, and had the general effect of causing prices over the greater part of India to approximate to equality.

Sir George Barnes, in reply to Mr. Khaparde, said—The report of the Stores Purchase Committee was received on the 19th July last, but has not yet been printed. Although it has not yet been examined by the Government or submitted to the Secretary of State it is presumed there will be no objection to its publication in the usual way, since the Government of India are not yet able to say to what extent any particular recommendation of the Committee will be accepted. It is impossible at present to give any indication of the cost of the creation of a Stores Purchase Department in India.

Provincial Finance.

In reply to the Maharaja of Cassimbazar's question regarding the financial position of local Governments under the proposals made by Lord Meston's Committee Mr. Hailey presented a statement which showed that the provincial expenditures, as settled at the Conference with the provincial representatives, held in September and October 1919, were as follows, in thousands of rupees—Madras 105,782, Bombay 110,095, Bengal 79,419, United Provinces 86,438, Punjab 73,407, Burma 74,223, Bihar and Orissa 41,899, Central Provinces 41,543 and Assam 10,200. The following are the figures in thousands of rupees showing the contributions in the first year, according to the Meston Committee's recommendations, in the order stated above—34,800, 5,600, 6,300, 24,000, 17,500, 6,400, (the figures for Bihar and Orissa are not known) 2,300 and 1,500. The net provincial surplus will be as follows—24,182 24,209, 8,107, 21,686, 19,015, 20,665, 4,682, 8,180 and 2,605.

Indian Departmental Questions.

Sir Thomas Holland informed Mr. Khaparde—Certain of the recommendations made by the Chemical Services Committee are under consideration of the Government of India and the views of departments of the Government are being obtained. None of the recommendations made by the Committee are likely to necessitate legislation, but the questions are of general public interest, and subject to ordinary rules are open for discussion in the usual way.

In reply to another question by the same member, Sir Thomas said—No statement in connection with the organisation of the Indian Industrial Service can be prepared until the views of the Local Governments and administrations, which have been consulted on the subject, have been received and considered. It is unlikely that the statement will be ready during the present session.

Col. Waghorn, replying to Mr. Bannerjee's question, re the excess fare and freight over the Burdwan-Howrah chord between Burdwan and Howrah said,—The excess charge is not illegal. The Burdwan-Howrah chord was constructed on account of the necessity for affording the much needed relief for the movement of traffic between Burdwan and Howrah on the East Indian Railway, and was an alternative to quadrupling the main line. The charging of rates and fares on the basis of the mileage by the longer route via the main line has been sanctioned for this reason. Mr. Bannerjee put the following supplementary interpellation,—It may not be

illegal, but the question is whether it is equitable? Col. Waghorn—It is not a matter in which the question of equity arises, considering the charges incurred.

The interpellations over Sir William Vincent introduced the bill to authorise taking of measurements and photographs of convicts. The object was, he said, to provide legal authority to take measurements, finger impressions, foot prints and photographs of persons convicted of or arrested in connection with certain offences. The existing system by which the police in India took measurements etc., was devoid of any legal action. In the opinion of the Government the time was ripe to introduce such procedure. They felt the necessity for the introduction of this measure long ago but some practical difficulties during the war prevented them from undertaking that measure. All the local governments had been consulted in the matter and their opinion was unanimous. The value of the scientific use of finger impressions and photographs at agents in the detection of crime and identification of criminals had been well known and its modern developments in European countries and the success attending the procedure had made it necessary to legalise it at the earliest opportunity. This bill would as well prevent refusals to allow measurements now-a-days practised by criminals. No measurement etc., of any person would be taken unless the person had been arrested.

The motion was agreed to and leave was then given to the publication of the bill in the Gazette.

Installation of Wireless Telegraphy.

Sir George Barnes introduced the bill to provide for the installation of wireless telegraphy on ships registered in British India. He said that the Merchant Shipping Wireless Telegraphy Act 1919 and the Merchant Shipping Convention Act did not force all the various classes of ships plying in Indian waters to provide them with wireless installation. The result was the passengers and crews of such ships were unnecessarily exposed to risks which might be obviated if wireless telegraph installations were insisted upon and the provision of this act from a date three months after the commencement of this act would apply to ships other than British ships registered in British India while they were within any port in British India in like manner as they applied to British ships registered in British India. All foreign ships in Indian ports would come under the purview of this Act and all ships carrying more than 12 passengers or carrying 1500 tons of gross tonnage would come under the definition of *Passenger Steamers*.

Mr. Froom, Bombay, welcomed the Bill as an advance on the existing system but suggested that some amendments might be considered necessary before the final passage of the Bill. He therefore submitted that sufficient time should be allowed after its publication in the Gazette for full expression of public opinion and genuine criticism.

Sir George Barnes replying assured that sufficient time would be allowed for frank discussion.

The motion was carried and leave was then given to publish the Bill in the *Gazette of India*.

Sir Thomas Holland next introduced the Bill to extend the operation of Indian Patents and Designs Temporary Rules (Act) 1915. He said that under article 367 of the Treaty of Versailles German nations were to be given a minimum of one year after the coming into force of the treaty to complete patent proceedings which were started before or during the war. In order to give effect to this article provision had been made in Cause XXI of article 1 of the India Treaty of Peace order in Council 1920 for the continuance in force in relation to German nations of the Indian Patents and Designs (Temporary Rules) Act 1915, Section 3 (1) (2) of which enables such extensions of time to be granted. It was desirable that similar privileges should be extended to our own nationals but as the Act of 1915 as it stood at present would remain in force only for a period of six months after the termination of the war it was proposed to extend its term for a further period of one year.

The Bill was then introduced and allowed to be published.

Indian Patents Designs Act.

Sir Thomas Holland then moved for leave to introduce a Bill further to amend Indian Patents and Designs Act 1911 the main object of which was to bring India into inter provincial arrangement for provisional protection of inventions and designs within the empire a subsidiary object was to enable valid protection to be obtained for inventions which owing to war exigencies had been protected only in some parts of the empire but would otherwise, be invalidated by the publication in other parts inasmuch as Article 30 of the Treaty of Versailles did not apply to India. It was at present impossible to adopt the procedure adopted in the United Kingdom and elsewhere of extending the period of provisional protection under emergency legislation so as to antedate the patents for which applications had been delayed by war conditions. Several cases had occurred in which valuable British inventions could not be protected in India on this account in spite of the fact that under Article 308 valid patents would be obtainable in such cases in Germany. The proposed legislation would give additional impetus to the progress of Indian industries by the introduction and establishment of fresh industries which but for inducement of patent grant coupled with restriction on importation might otherwise be permanently excluded from India. In order to remove these and similar difficulties it was necessary that interprovincial arrangement should be initiated during the life of the act.

The motion was adopted and the Bill was allowed to be published.

Enactments and Repeals.

Sir George Lowndes then introduced the Bill to amend certain enactment and repeal certain other enactments. Reason for the proposed amendments were stated in schedules attached to the Bill which inter alia related to formal changes in the Trusts Act 1882, General Clauses Act 1897, Repealing and Gambling Act 1914, Dacca University Act 1920, Supertax Act 1920, Lower Burma Courts Act 1, 1891 and 1900 Indian Patents and Designs Act 1911 and Decentralisation Act 1914.

The motion was agreed to and the Bill allowed to be published.

Possession of Rouble Notes.

Sir William Vincent introduced the Bill to prohibit possession and import of Rouble Notes and also for its publication in the Gazette. He explained that about a couple of years ago the import and export of Rouble notes was prohibited in order to check unhealthy speculation in them, because there was no security behind these notes. Now the Government had reasons to believe

that large quantities of them were being introduced in order to spread Bolshevik ideas and foster sedition in this country. The import of these notes was prohibited under the Sea Customs Act and after that it was found necessary to supplement that legislation by Ordinance No. 7 of 1915, the effect of which was to allow any person who had these notes either to deposit them with the Government or if he liked to send them out of the country. That ordinance was in force six months and was followed later by another ordinance of a somewhat different character, called Ordinance No. 2 of 1920, by which possession of these notes was declared illegal. Considerations which necessitated the promulgation of these ordinances now continued in force and as the last ordinance would expire in December 1920 legislation was necessary to continue its provisions for a year or for any further period not exceeding one year as might be found expedient from the date the Bill was passed. Thus it would be seen that the Bill was not intended to be a permanent legislation but merely temporary. It was very undesirable that large numbers of these notes should be allowed to be imported or spread of Bolshevism and the Home Member strengthened his case by pointing out that the other day notes of thousand and one denominations were issued in Central Asia. Continuance of the power now sought for was only on the lines of the second ordinance and facilities for export and other such privileges would be given to all for prevention of Bolshevism which was really very dangerous to any Government. The Bill was next introduced and leave for its publication granted.

Post Office Cash Certificates.

Mr. Hailey next introduced Post Office Cash Certificate Act 1917 Amendment Bill and pointed out that clause 2 of it was designed for the purpose of popularising certificates by permitting delegation of power or sanctioning transfer from one person to another. Clause 3 would allow payment of certificates up to the value of Rs. 5000 in the event of death of the holder to the person entitled to them without the intervention of the Court. The motion was agreed to and the Bill would be published in the Gazette.

Auxiliary Force.

H. E. the Commander-in-Chief introduced the Bill to constitute Auxiliary Force for service in India.

Sir Hayat Khan's Untoward References.

Sir Umer Hayat Khan was the first to speak on Auxiliary Force Bill. He said as the Bill had been delayed such a long time in spite of the process from many quarters it was causing that it had been introduced at last. But he was sorry it was not in the form which would have been more beneficial for European British subjects. It would have been far better if compulsion had been resorted to as that force could have been more efficient and of great value not only to the community itself who had got so many vested rights in the country but also for guarding their belongings and in emergency their families and children. It would also have been a great asset to loyal Indians who had got a stake in the land, as the present policy of transferring British Government into the hands of small number of agitators was to be inaugurated and ninety-eight per cent of martial classes and others would also be in their hands. Things in the country could not remain tranquil for a long time. It was for this that European subjects should take this bill as it was conscription and flock round the colours not only for their own sake but for the help of the masses and loyalists in the country. As to other provisions of the Bill they were, he said, excellent.

Room for Racial Discriminations.

Mr. Sastri's Bold Stand.

Mr. Sastri made a vigorous speech in the course of which he reminded the Council of the manner in which complaints of himself and some other non-officials made two years ago in regard to certain racial discriminations embodied in the Indian Defence Force Bill were put off by the Government on the allegation that the Bill then was but an emergency measure and that they could only be satisfactorily settled after the war. Now, therefore, non-officials had a right to complain that after the war when it was proposed to put those measures on a new basis these very questions of high imperial policy as His Excellency the Commander-in-Chief observed to years ago, still remained unsettled and the Council went to work as if nothing had been said on those matters of greater consequences. The Commander in Chief had now failed to observe slightest trace of reference to that controversy and neither in his speech nor in the communiques issued on this subject, nor in the statement of objects and reasons was any reason put forward for differentiating between Europeans and Anglo-Indians on the one hand and Indians on the other. For in constituting an auxiliary force under that specific name for the benefit of Europeans and Anglo-Indians and a territorial force of which the Commander in Chief would speak presently for the benefit of Indians, he asked why it was impossible to make auxiliary force open to all Indian subjects of His Majesty the King. He implored the Commander in Chief, who would lay down his office very shortly, to inform Indian public whether in the regime which they were about to enter it was intended by the Government of India and the Secretary of State to perpetuate measures of this kind involving racial discriminations of most objectionable type. He then drew attention to clause 13 which provided that any person accused of offences under this bill should be only tried by a Magistrate of certain grade of authority and said that the Commander in Chief could not satisfy that that discrimination was essential it would be his painful duty to move an amendment when the occasion for it arose to the effect of removing that discrimination. Proceeding Mr. Sastri referred to the speech of his gallant friend from the Punjab especially that portion relating to protection of life and property of European and Anglo-Indian subjects which seemed to allay to risk from insurgent band of Indian agitators. The speaker asked was that so? In conclusion he bitterly complained that the auxiliary force remained shut against His Majesty's subjects of pure Indian extraction.

Esher Committee Report.

Mr. Chanda heartily associated himself with Mr. Sastri and demanded publication of the Esher Committee report if not to the general public at least to the members of this Council, so that they might exactly know where they stood as regards military expenditure. As it was their military expenditure had doubled itself and they should know how much the formation of auxiliary force would cost. Hence he wanted that the Esher Committee report should be made known to this Council.

Mr. Khaparde's Still Bolder Stand.

Mr. Khaparde said he was not at all surprised to find the gallant knight of the Punjab true to his salt indulging in denunciation of the terrible agitators in India who, he said, were shown concession by the Government of India in detriment to the interest of the masses of loyalists. They could afford to ignore the gallant knight's typical outbursts. It had been time and again professed that the British Empire was a common wealth and that every member constituting it was required to uphold its integrity. The present bill had in view the protection of India both from foreign aggression and internal commotion. This was an object common to both Englishmen and Indians. Could not then, he asked, one bill affording scope to both these communities of equal status be framed? Where was the need for racial discrimination and racial ascending? Let the old spirit underlying the existing Indian Volunteers Act be shut off once for all. The one need was that both the bills should be consolidated into one and the Indians be made to feel themselves equal partners of the Empire. Mr. Sinha expressed deep sense of sorrow to find that the racial distinctions existing under the old Volunteers Act were going to be perpetuated in the present Bills. When there was a chorus of discontent with the provisions of the Indian Defence Force Act the Commander-in-Chief professed that it was a war measure and they should not look for any question of policy in that scheme. Now the war was over, but was there any chance of policy and did they get liberal measures? Alas! the bills held no such hope. The gallant knight of Tiwana in his own blunt soldier-like way criticised the Indian agitators. But did he not also unsparingly criticise Messrs. Sarma and Sapru who had now crossed benches?

Commander-in-Chief Replies.

H. E. the Commander-in-Chief replying to the debate deeply resented the bitterness imported into the discussion by Mr. Sastri's observations. All the suggestions that had been put forward would receive anxious consideration at the hands of the Select Committee. It was very easy to criticise as a non-official member but the practical difficulties in the way of administering army were enormous and any fair minded person who took the trouble to see all that the Government had done in the past four years would realise the great advance accomplished in this direction and all these efforts were a record of which he was not in the least ashamed as Commander in Chief (Cheers). The improvement in the army was bound to be slow. The Commander-in-Chief greatly appreciated the success attending the University Corps and a further advance in its ranks would be fraught with enormous advantage to India. Much had been said in the non-official side but the speaker must be sure whether the Finance Minister would allow him all the money he needed. The army had to be kept at the minimum cost and with maximum of efficiency. Concluding the Commander in Chief desired to record that the question of racial feeling never entered his mind and the Government's deliberations on the subject were perfectly free from any such taint.

Select Committee.

Mr. Sastri—Your Excellency, I wish to tender one of two words in explanation of my remarks in my speech. I never meant to withhold my appreciation of the great sympathy and consideration that His Excellency has always shown to any representations made by me or by others regarding the Indian section of the Indian Army.

The motion was granted and the Bill was referred to a Select Committee consisting of the Hon'ble Sir George Lowndes, the Hon'ble Sir Alfred B. Engley, the Hon'ble Sardar Sundar Singh, the Hon'ble Raja Sir Ram Pal Singh, the Hon'ble Mr. Allen, the Hon'ble Mr. Morshead, the Hon'ble Mr. Phipps, the Hon'ble Mr. Murray and the Hon'ble Mr. Froom with instructions to report on or before the 9th September 1920.

Indian Territorial Forces.

His Excellency the Commander-in-Chief next introduced the Bill to constitute Indian territorial forces and to provide for enrolment therein of persons other than European British subjects. At this stage His Excellency the Viceroy left the chair which was afterwards occupied by Sir George Lowndes.

Mr. Bannerjee Gloats over 'New Facilities.'

Mr. Surendranath Banerjee speaking on the Territorial Force Bill said that with the opening of new political opportunities new facilities in the army were a welcome change. In official policy self Government and self defence must go together. The solidarity of the Empire demanded it. The life of the present bill depended upon the rules and regulations to be framed hereafter. He beseeched the Government to frame them so liberally as to secure United Public response. They must accept partial concessions and through them try to secure full demands. He appealed that the status of Indian and British soldiers should be equalised and concluding Mr. Banerjee snowed a bit of enthusiasm over the proposed enactment and wished that if both the bills were united into one that would meet with unanimous approval throughout the country.

Sir Deva Prashad Sarbadhikari objected to the racial distinction predominating the first bill. They felt grieved at the measures of success achieved by the university corps and pointed out that some short comings were more or less due to the severe restrictions put in the way of recruitment. The speaker's fear was that the bill was to be passed at the next session. It was no use doing things half heartedly and he would urge the Bill be pushed through the present.

Mr. Sastri said that he did not see anything to be enthusiastic over like Mr. Banerjee and Sir Sarbadhikari. He was sorry to find that expectations that had been aroused in these spacious times had not been liberally met. He did not wish to bring any sort of bitterness into the debate, but in spite of Commander in Chief's admonition some bitterness was discernable it was not meant. The speaker referred the members to a pamphlet by Sir Siva swamy Iyer exhaustively dealing with reforms in the existing army. The fact was, as a perusal of the bill would show, that Indians were admissible only in the infantry branch. That was a capital defeat. All doors must be opened without distinction. Clause eleven empowered the Governor General in Council to make rules and regulations and it was provided that the contravention of an order or note issued by subordinate officers might bring two months rigorous imprisonment or fine of two hundred rupees or both. Now this was going too far and in certain cases the offending party was not allowed appeal. When both bills would be published side by side the public would look aghast to find such vast differences in the enactments thus tending to accentuate the bitterness already existing. This could be mitigated only by introducing some sort of conditions,

advantages and treatment to the sister services. The step taken by the Government of India was welcomed, but it was proper to point out that it did conform to the new regime ushering into existence shortly. The bill should be carried through the present session as nothing would come out of deferring it to the next session.

Mr. Seth Nathma welcomed the measure as a great advance and expressed deep indebtedness for it.

Mr. Sinha's Reasoned Speech.

Mr. Sinha said that even small mercies from the Government were to be welcomed but that did not mean that he should be jubilant over them just as Mr. Banerjee had been. The two Bills which the Council was asked to allow publication differed so substantially, clause by clause, that it would inspire of the Commander-in-Chief's observations to the contrary, create misapprehension in public mind as to the motives of the Government. The mover had expressed a pious wish that sufficient time was going to be allowed for public criticisms which would determine the real form of measure. The whole thing, he said, depended upon public response. The speaker's apprehension was that this postponement might do harm to Indian interests. Who knew whether the next Commander-in-Chief would take same view of the matter. The present was the last session under the existing constitution. Why not then associate with its name and with the name of the Commander-in-Chief the passage of an Act which would to some extent widen the scope to Indians for employment in territorial force? The optimistic view taken by Seth Nathmal and Mr. Banerjee could not be shared by him and he was there to tell them that it was more or less in conformity with the old regime rather than the new era so much talked of.

Commander-in-Chief's Eye-Wash Talk.

His Excellency the Commander-in-Chief in summing up the debate made a short speech. He fully appreciated the enthusiasm felt in the formation of a Bengali regiment but the Council must remember that the army budget was a restricted one although great many people thought that their expenditure was more than what was necessary. With all his desire to meet Mr. Banerjee the speaker was afraid he could give no promise that they could do more than what they were doing at present. The defects of the bill which had been pointed out in the course of the debate would be fully considered by the Select Committee.

The motion was agreed to and the bill was allowed to be published. At this stage 1-30 p.m., the council adjourned till 3 p.m. for lunch.

Sessions After Lunch.

The Council reassembled after lunch at 3 P.M. when there was a distinct fall in the attendance of official members and among the visitors was the Hon. Mr. Ramarayaungar of Madras who would take oath of allegiance at the next meeting in the place of Hon. Mr. Sarma to new revenue member. Sir George Lowndes presided.

Aligarh University Bill.

Mr. Shafi's Speech.

Mr. Shafi introducing the Aligarh University bill at the outset explained the history of the institution from the time of its founder the late Sir Syed Ahmed Khan in 1872. Sir Syed, he said, had deep faith in residential system and it was but trism to say that the Aligarh college was the pioneer of residential system in this country. At the end of 1898 the year of the founders death the Mahomedan educational conference decided upon the establishment of a Moslem university scheme for which evoked an enthusiastic response. His Highness took the lead in 1911 and 30 lakhs were collected from different centres. The Government of India thereupon communicated to the Secretary of State with the result that the latter approved the principle of the establishment of such a university while insisting on certain alterations in the draft which encountered obstacles at this point. Meanwhile the Hindu leaders guided by that practical spirit which was one of their characteristics approached the Government for the establishment of a Hindu University at Benares accepting the Secretary of States conditions regarding the scheme for the Aligarh University with the result that in October 1915 the Benares University Act was passed. On the other hand controversy in Moslem circles about the details of the Aligarh scheme took varying terms until the middle of last year when wiser counsels prevailed and negotiations took place between the Mahomedan leaders and Sir Harcourt Butler to whom the question was referred by the Government of India, which finally resulted in the preparation of the bill published last July. The bill in its essentials was founded on the Benares act but recognising the all India character of both these Universities rules were framed. Under the Government of India Act it had been proposed that these two Universities should be a central subject, the responsibility in connection therewith resting on the shoulders of the Government of India, but the Calcutta University Commission had recommended the foundation of a unitary teaching and residential type of Universities, besides the proposal that they should possess greater autonomy in internal administration. In pursuance of these recommendations various modifications had been introduced in the bill which constituted distinct improvements. No Government, be it purely British exclusively Indian, or a combination of both could reasonably be expected to deprive itself absolutely of all control over education, because real test of the liberal character of the measure like this lay in the nature of the agency and the extent of the control. Moreover with the introduction of popular Indian element in Provincial and Imperial Governments Official control would have different meaning and the substitution of control by constitutional authority consisting of a number of persons for individual authority was a step in the right direction. In the Benares Act the agency of the control was with Lt. Governor, whereas in the present bill much of that control was transferred to the Governor General in Council, an authority which would thence forward include three Indian members. According to the Aligarh Bill the Government of India would be in possession of the view of popular authority when exercising these powers because there would be a visiting board which would include ministers, one of whom would be the member in charge of education a feature now absent in the Benares Act. The Senate consisted of 50 members of whom five were nominated by the Lt. Governor whereas in the Aligarh Bill the corresponding body called Academic Council would consist of thirty members of whom would be nominated not by the Lt. Governor but by the visiting board. Thus it would be seen that law in this respect had been brought into line with the Dacca University Act making a substantial improvement on the Benares Act. It

would follow the Dacca Act in being also a university teaching and residential university. Mr. Shafi did not claim that this was a perfect measure. There were certain new points raised since March last which would have to be considered in the Select Committee. In conclusion the Education member announced that should the authorities of the Benares University so desired the Government of India would be prepared to take steps to amend the Benares Act on the lines of the Aligarh Bill. The Government, he added, hoped to give substantial financial assistance to the proposed Moslem University in order to mark their own goodwill towards it.

Non-Official Member Comment.

Mir Asad Ali Khan on behalf of the Mohomedan Community in Southern India welcomed the present enactment as establishing one more residential university in India. The proposed university would provide for the Muslim Community religious education and direct encouragement of oriental moral and spiritual culture. It would differ from other residential universities in as much as it would not provide for intermediate classes. India of the future would then produce a race of intellectual Mahomedans who would be the pride of the country and glory of the nation.

A Great Advancement on Benares University.

Sir Deva Prasad Sarbadhikari considered the present bill a great advancement on the principles of the Benares University but he feared Lilliputian bondages did not spare even the present enactment. The speaker expressed his frank objection to the policy of denominational institutions being forged into the country. Water-tight communal department should no longer be encouraged. Advancement of India, continued the speaker, and not of any particular community must be the objective of legislations. It would therefore do enormous good to place some Hindus also on the select committee. The speaker then proceeded to make an exhaustive survey of all the details and offered valuable criticism in his detailed examination. The first thing, he said, that struck him was the complex nature of the machinery and the exclusive communal element pervading the entire bill. Concluding the speaker said at a time of upheaval and unrest as at present India would certainly welcome such an enactment as an advance on the existing universities.

Mr. Banerjee moved an amendment that Sir D. P. Sarbadhikari should be added to the select committee, where his exhaustive, elaborate and careful examination of the subject would be of enormous value because he feared that the omission of his name would mean endless number of amendments moved by Sir Sarbadhikari (laughter).

Raja of Mahmudabad on behalf of the Moslem community offered grateful thanks to the Viceroy and the Education Member for giving tangible shape to the proposal of establishment of the university. Ever since the days of the foundation of the Aligarh College it had been, he said, the heartfelt desire of the Mahomedan community to found a university centre which should be a source of moral and material blessings to the community. Aligarh was the first residential institution which introduced the life of English public schools and it was Aligarh now which was going to be raised to the status of a university. He was convinced that the establishment of the university would instead of perpetuating the differences between them lead to closer and more intimate contact and to friendliness and solidarity of feeling which would grow from day to day. Knowledge and learning brought better mutual understanding and it was through the universities that the highest aims of mankind could be realised. It was true that in certain respects the bill was not what it ought to be and it was capable of improvement. A university to fulfil its highest functions must be free and autonomous, free to develop along the lines that experience demonstrated and autonomous in the sense that it should have the means and power to carry out what appeared to the governing body most suitable method of enlarging its utility.

Mr. Mahomed Ali said that Aligarh had been the centre of Mahomedan hopes and the delay in the scheme assuming material shape was deplored by the Moslem community. Aligarh, he said, was the first institution which fulfilled the three requisites laid down by the Sadler Commission. He hoped to add other faculties as funds permitted. The speaker described the proposed constitution of the university as a cross between Benares and Dacca and pointed out that the principle of the academic freedom and liberty of university authorities to manage their own affairs, to arrange their own curricula, to promote students from stage to stage was recognised and recommended. He pleaded for a large measure of independence without which he said there would be no responsibility and efficiency. He expressed satisfaction at secular education being supplemented by religious instructions by the promoters of the scheme which was the bedrock of education and hoped that the university would be the means of better mutual understandings between the various communities since all classes and creeds were admitted to it.

Sir Hayat Khan Again.

Sir Umar Hayat Khan regretted that in spite of all that the Government was doing for the Mahomedans they should resort to violence and he was shocked to hear of the murder of a British official.

Seth Nathmal also welcomed the bill.

Mr. Shafi replying to the debate agreed to substitute Sir Sarbadhikari's name in place of Nawab Ali Chaudhuri who would be absent from this session.

The council adjourned at 4-30 P.M. till Tuesday the 31st instant.

'Manifesto' Against Non-Co-operation.

The following manifesto has been issued:—We, the undersigned non-official members of the Imperial Legislative Council, while deeply regretting the resolution of the House of Lords on the Punjab affairs and the decision of the allies over the Khilafat question desire to express our emphatic disapproval of the policy and principle of non-co-operation. It is our deliberate conviction that the movement can do no good but is fraught with harm to the best interests of the country. It will introduce elements of disorder and discord which will be fatal to the successful working of the Reform act on which the future of the country so largely depends.

(Sd.) Raja of Mahmudabad, Maharaja of Cossim Bazaar, Surendranath Banerjee, Sir Deva Prasad Sarbadhikari, Mr. Srinivasa Sastry, Sunder Singh Majhiab, Mir Asad Ali, R. D. Tata, Col. Umar Hayat Khan, Khan Sahib Bhatty, Syed Mahomed Ali.

Gujrat Political Conference.

President's Stirring Speech.

Non-co-operation Suggested.

(ASSOCIATED PRESS.)

BOMBAY, August 27. Presiding at the fourth session of the Gujrat Political conference at Ahmedabad to-day Mr. Abbas Tyabji in his address mainly confined his remarks to the Punjab and the Khilafat questions. He regarded non-co-operation as the last and legitimate resource of a weak and subject nation bankrupt in all physical resources, to write its wrongs and there fore did not agree with those who thought it justifiable in no circumstance. If any method other than non-co-operation could be found to give even twenty five percent chance of obtaining what they wanted, viz, redress for the past and protection for the future he would advise its acceptance in preference to non-co-operation, but if such course was not discovered during the discussion before the conference, then he would be forced to accept non-co-operation. If ultimately that was the doctrine adopted they must do so with the full conviction that it would take considerable time before success was achieved. Whatever programme might be fixed upon, it must be clearly borne in mind that the burden of responsibility and self sacrifice must rest for a long time to come on shoulders of the leaders and educated classes in the first instance and not on these of the masses in general who had not yet been educated upto that point of self restraint essential for carrying out of so momentous a movement.

Bombay Sweepers on Strike.

City's Condition Nasty and Fielthy

BOMBAY, August 27. The condition of roads and bye-lanes in the city consequent on Municipal sweepers, strike is becoming worse and more and more filthy in some parts. Luckily the rain although badly wanted elsewhere is holding off so far as the city is concerned; otherwise the position would be much more serious than it is. Already nasty, smells are beginning to emanate in various localities and heaps of "Kutchra" present ugly sights. The Municipal Commissioner maintains that the men downed their brooms in defiance of their legal obligation and that under the circumstances there can be no discussing terms until they went back to work and began cleaning up the streets. He set the law in motion against some of the strike leaders but have now agreed to suspend the prosecutions for two days to enable the men to return. Provided they did so the prosecutions would be withdrawn. The strike however continues.

BOMBAY, August 28. The Bombay Municipal sweepers strike continues. The men appear to be determined not to join work unless a substantial increase to their salary is granted.

The Press Act.

Partial Amendments in Sight.

LAHORE, August 26. Writing about the Press Act and the Punjab the "Civil and Military Gazette" in the course of a leaderette says:—If the security for all papers were refunded we are convinced that the Government would be making a popular move at very little cost. Incidentally we very much doubt the value of the Press Act at all under the present conditions. Most of papers that might be taken to have offended recently could have been dealt with under ordinary law. There is much in the Press Act apart from its political aspect which is administratively cumbersome and anachronistic. Its repeal or at any rate radical remodelling seems to be indicated and we judge from the little use that has been made of it lately some such step is under contemplation.

Nagpur Legislative Council.

NAGPUR, August 26. At a meeting of the Legislative Council to-day three resolutions directed towards vetoing the construction of Slaughter House at Ratoni, recommending the extension of the Slaughter of Animals Act to the whole province and recommending steps preventing slaughter of agricultural and milch cows were accepted. Sir Frank Sly said that the Government was prepared to suspend the construction of the slaughter house till a mixed committee of officials and non-officials had considered and issued draft rules under which the Slaughter of Animals Act was brought into operation. Mr. Crump Financial Commissioner moved a resolution to this effect which being pressed to a division was lost. The Council adjourned sine die.

Munitions Board Case.

CALCUTTA, August 27. At the High Court to-day before Justices Richardson and Ghose on application for the reduction of bail was made on behalf of H. L. Stringer an accused in the Munitions Board case. The petitioner who was late store-keeper in charge of Narikoldanga depot of the Munitions Board was arrested on Saturday last on a warrant and released by the police Commissioner on a bail of Rs. 60,000. Subsequently the petitioner moved the Chief Presidency Magistrate for a reduction of the bail but the Magistrate declined to interfere. Their Lordships directed the petitioner to give his own recognisance in a sum of Fifteen thousand rupees with two sureties for the same amount.

At the police court to-day before the Chief Presidency Magistrate Shuklal Karnani and J. C. Banerjee surrendered to warrants issued against them yesterday in connection with the Munitions Board case. They were released on bail of rupees one lakh and fifty thousand each.

End of a Strike.

CALCUTTA, August 27. Methars and sweepers of the Howrah Municipality who went on strike on Friday last resumed work yesterday on an allround increase of one rupee being given to them.

A Bloody Tragedy.

The Willoughby Murder.

A European Assassinated.

(ASSOCIATED PRESS.)

LUCKNOW, August 27. Mr. R. W. D. Willoughby, Deputy Commissioner of Kheri, was attacked at 10 A.M. yesterday by three men armed with swords and was rendered unconscious. Mr. Jopling Commissioner of Lucknow went out at 9 P.M. yesterday by car taking with him Major Macwaters, I. M. S. The men appeared to have got away and so far no arrests have been made but the identity of the assailants seems to be known.

Motive of Crime Political.

NAINITAL, August 27. Mr. R. W. D. Willoughby, Deputy Commissioner of Kheri District in Oudh, was assassinated in his house during the absence of his servants at Id Wrayers by a local Mussalman fanatic with, it is reported, accomplices. Full particulars are not yet available. The Commissioner of the Lucknow Division is on the spot. The Lieutenant Governor accompanied by the Chief Secretary has left Nainital for Kheri.

A later message says:—Mr. Willoughby, Deputy Commissioner, Kheri, was assassinated in his bungalow by a local Mahomedan at 10-30 A. M. on Id festival. The murderer was assisted by two others and has been arrested. The motive of the crimes is apparently political. The assassin gives as reason the oppression of Mussalmans and imprisonment of Muhammadan Fakhir.

Imperial Bank Bill.

Suggestions of Indian Merchants' Chamber.

BOMBAY, August 27. The Committee of Indian Merchants, Chamber and Bureau has telegraphed as follows to the Finance Department, Government of India:—The Committee of Indian Merchants Chamber and Bureau beg to suggest with regard to the Imperial Bank Bill now before the select committee that section 27 must be so modified as to provide for there being at least one Indian among the presidents and vice presidents of all local boards, who are to be ex-officio directors of the Central Bank. Section 28 sub-section 1 (3), should be so amended as to provide for two persons to be nominated by the Governor General in Council, being qualified Indians. These changes, my committee think, are absolutely essential for securing to Indians at least some representation on the central board of the Imperial Bank and my committee earnestly hope that they will be accepted and embodied in the main bill. (sd) Jehangir Petit, chairman.

A Case of Suicide.

LAHORE, August 27. Information has reached Lahore of the death of Mr H. P. R. Goulding, D. T. S., Bhatinda. It is reported that Mr. Goulding committed suicide in the railway train on his way to Delhi from Bhatinda on Wednesday night.

The Civil and Military Gazette publishes to-day the following particulars regarding the death of Mr. Goulding:—On Wednesday evening he set out from Bhatinda by train in his own carriage. On his way to Delhi his servant soon retiring for the night left him writing. After a time they heard a shot and going into his compartment they found the unfortunate officer in dying condition with a bullet wound in his head. When the train reached Delhi Mr. Goulding was alive but unconscious and he died very shortly after arrival. The Deputy Commissioner on Thursday morning held an inquiry and as result it was decided that the deceased had committed suicide in a fit of temporary insanity. His affairs were in perfect order and he left letters to the police and his family stating his intention to take his life. He was in no financial or official difficulty. He was a man of reserve habits but a keen officer. He was generally liked. He leaves a wife and a small child. As he was an officer of I. D. F. he was buried at Delhi with Military honours.

Kapurthala's Offer.

SIMLA, August 27. The Maharaja of Kapurthala offered his regiment of Imperial Service Infantry for Service in Mesopotamia, which the Government of India have gratefully accepted.

Offer of Ambulance Equipments.

BOMBAY, August 28. The Bombay Corporation has accepted the offer of a Parsee Lady, Bai Jarbai N. Wadia, of a number of ambulance equipments necessary for dealing with cases of streets accidents in the city for conveying injured persons immediately to hospital.

Sensation in Calcutta Share Market.

CALCUTTA, August 28. Some sensation was caused yesterday in the Calcutta share market when it became known that there was some dealings in shares of cow slaughtering company in the Central Provinces. Immediately a meeting of the members of the Calcutta Stock Exchange Association was held and it was unanimously resolved that no member of the Stock-Exchange Association shall deal in shares of the central provinces Tannery and Trading Co., Ltd., and that no members shall have any business relation with any one found to deal in future in those shares.

Lord Ronaldshay visited Gosaba yesterday Sir Daniel Hamiltons Sunderbans Zemindary comprising an area of about 23,000 Baghas which have already been reclaimed and under cultivation. Sir Daniel Hamilton is working out schemes here for the moral and economic advancement of the people. The Governor inspected the co-operative store and office, the charitable dispensary, Christian settlement model farm and the market and took great interest in what he saw.

The Pioneer has reason to believe that the suggestion that the Esher Committee have proposed that control of Indian army should be transferred to the War Office is unfounded.

అసంతోషము బ్రదికను ఇండియాలో రిజిస్టర్ కాబడిన నాకలలో వాయువాద్రుల శిష్యాలు చేయవలెనని ౧౯ వార్షిక బార్న్లుగా రోక బిల్లును ఉపపాదించిరి. 1919 సంవత్సరపు వర్తకుల నాకల వాయువాద్రుల కా ననము (యెచ్చిం టున్న పిప్పింగు టైర్ లెన్ టెలిగ్రాఫ్ ఆఫ్ఫ్) అన్ని రంగులకు పీడ లలోను వాయువాద్రుల శిష్యాలు చేయవలెనని సామర్థ్యమును గలిగి యుండలేదనియు, వాయువాద్రులు లేనందువలననే ఆ పీడలపై ప్రయాణముచేయు ప్రయాణికులను, నావికులను కష్టములపొందుచున్నారనియు వాయువాద్రుల శిష్యాలుచేసిన వో ఆర్టికల్లును సంధించవలెననియు అట్టి కానమును ఆంధ్రంబింకి యానకులను బ్రదికను ఇండియాలో రిజిస్టర్ కాబడిన నాకలకు వర్తించవలెననియు చెప్పిరి. మిడియు యాదేశము లాని శివులకులకుం దుండు విశేష నాకలకును, 12 మంది ప్రయాణికులకు ఎక్కువ జనమును తీసికొనుచువుట్టి యా, 15:00 టన్నుల బరువును మోయునట్టియు (వరినాకలకు యా కానము వర్తించు ననియు చెప్పిరి. బొంబాయి నాకలకు లకు ప్రాంతారీవిల్లును సమ్మతించుచు కొన్ని సవరణలు మాత్రము చేయవలసియున్నదిగాన ఆ బిల్లు గ కె టు లో ప్రచురింపబడిన కడవాల్ దానిని గురించి ప్రజల అభిప్రాయమును పుచ్చుకొనుటకు చాలినంత అవకాశ మొసంగునలెనని చెప్పిరి. బార్న్లుగా రంజిత జవాబిచ్చుచు కోరెనంత వ్యవధి యివ్వబడు నని చెప్పిరి. పిమ్మట బిల్లుఁ సభితులు ఆమోదించుచు గకెటలులో ప్రచురించుటకు అనుజ్ఞనిచ్చిరి. అసంతోషము 1౯ వార్షిక వోలేండుగాదు 1915 సంవత్సరపు ఇండియన్ టెలెంటు ఆండ్ డిజైన్స్ టెంకరరీగానమును ఎక్కువ చేయుటలెనని యొకబిల్లును ప్రతిపాదించిరి. ఈ కానము అయిదులోక వర్తించినవలె యుద్ధమునకు ప్రోత్సహిగాని, యుద్ధానంతరము గాని చేయబడిన నాకలశిష్యాలును ప్రార్థితములగునవచ్చుటకు సంధియొక్క 801-వ నిబంధన సమకాలిని జర్మను జాతుల కోక సంతర్సరము శ్రవణ నివర్తలెన. ఈనిబంధనను అంతరికీకరణము నిమిత్తమే 1920 సంవత్సరము సభలో బారత దేశపు సంధియొక్క 1-వ నిబంధనలో ఒకనియనుకూలముగా చేయబడినది. అట్టి ప్రయోజనములే ముది న్యుజాతులకు గూడ గలగకేయువలెనని కోరబడినదిగాని 1915 సంవత్సరపు కానము అనేదిధమున అనగా ఏవిధమైన మార్పులే యుద్ధము ప్రార్థియై వినవలె మూసములకాలకు మాత్రము అనుయాయులొందువలెనని చెప్పుబడినదిగాని ఆ కానము ఇంకను ఒక సంవత్సరము వర్తించువలెనని ప్రతిపాదించబడినది ఆనియు వారు చెప్పిరి. పిమ్మట బిల్లు సమ్మతించబడి ప్రచురించునకు ఆజ్ఞయివ్వబడిన అసంతోషము థామస్ వోలేండుగాదు 1911 సంవత్సరపు ఇండియన్ టెలెంటు ఆండ్ డిజైన్స్ కానమును సవరించుట కోకబిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రతిపాదించగా సభితులు సమ్మతించుచు ప్రచురించునకు ఆజ్ఞ నిచ్చిరి. అసంతోషము ౧౯ వార్షిక లాంఛెలు గాని కొన్ని కానములను ఇతర పక్షాలెనయు, కొన్ని కానములను రద్దుచేయవలెననియు మొకబిల్లును ప్రతిపాదించిరి. సవరణలు చేయవలెనని బారియలులకు బిల్లుయొక్క మేధూన్యతలో కెలుకుబడినది. అంతట వారి ఉపపాదనము అంగీకరింపబడి ప్రచురించునకు నెలవొసంగబడినది. పిమ్మట విలియం నిస్సెంటు గారు మాజుల్నోట్లు దిగుమతి చేయుటకు బహిష్కరింపబడవలెనని యొక బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. రెండు మూడు సంవత్సరముల క్రిందకు మాజుల్నోట్లు ఎగుమతి, దిగుమతిని బహిష్కరింపెడి. వాటికి ధరావస్తు లేకపోవుటయే కారణము. బోల్షివిక్కు అభిప్రాయములను ఇండియాలో కలుగ జేయుటకు, రాజ్యద్రోహమును చేయుటలో నృప్తింపబడుటకు ఈనోట్లు నిరదిగా ప్రవేశపెట్టబడినవని యిప్పుడు ప్రభుత్వమువారి నమ్మము న్నారు. ఇకను అనోట్లు ఎగుమతి పీకెట్టును కానము క్రింద బహిష్కరింపబడినది. పిమ్మట 1915 సంవత్సరము 7వ ఆర్డినెన్సు ప్రకార మొక కానమును చేయుచు ఆనోట్లకు ప్రభుత్వమువారికిద్ద డిపాజిట్లు చేయవచ్చు ననియు ఇతరదేశములకు వంతెనలెననియు తెలుపబడినది. అట్టి కానము రిమానువలెనవలెన అయిదులో నుండబడినది. ఇంతలో మరల ఈసంవత్సరము దేశయొక ఆర్డినెన్సు చేయబడినది. మరియు

ఆంధ్రవత్రిక-సారస్వతానుబంధము

రౌద్ర నిజ శ్రావణ, శుక, శనివారము

నిరాశ

(హతభాగుడు)

“కోరికోరి విగమము కొని వ్రావడెల?”
 “అదియె నాపాలిటి కమృతమృత్యు?”
 “పారిపారివిధితోడ పోరాడెదల?”
 “విధియె న నోరికి పిలుచుచున్నాడు?”
 “చెచ్చెర మృత్యువు చేర బోనెల?”
 అదియె నా కష్టాల సంతమొందించు.”

కనుమూత్ర

బి. వి. అన్నారావుగారు

కోడైత్రాచు కనుల కూసము మూసె,
 మృగరాజు కన్నుల నెండ మూయించె,
 ముద్రియ నెమ్మోము మూసె ముసుంగు,
 కవిచంద్ర మోహంధకారము గ్రమ్మె

కుగ్రాస రైతు

(దాసరాజు, నారాయణ రాజుగారు)

పూనిరేయియ పగలును పొలముగాచి
 పంటపండించి పోసిన ఫలితమదియ
 లంచనొం డితనాన జీవించు స్వల్ప
 చేతనోద్యోగులందఱు వాతబడియె.
 కష్టమొనరించుచును గూడ కడుపునిండ
 దొరకతున్నది కూడింత పరమపువ!
 ఎట్లుబ్రతుకుట! మాకు చేరదీ తెలుపు!
 కూటికినిగడ్డకును గూడ కొడునయ్యె.
 గదుర్గురక్షామమందున నిర్భయముగ
 పొట్టనిండు భుజియించి పార్లుమంటి.
 కడుపుకూటికి మరణించు కాలమయ్యె!
 గోవులన్నియు సతతము డుక్తుచేత
 గ్రుక్కిపోలుచు నొకమూల బక్కచిక్కి
 ఆశ్రువుల్విడుచుచు వి యనవరతము
 “పన్ను చచ్చుచున్నాము ప్రభువులార!
 పచ్చబడలేదు పొలములు వానలేక
 షీరభృతములు నాయాధ్ర శిశువులకును
 అనిశమే నొసగి వారి నత్యాదరమున
 పోవణముఁ జేయవలదో! పూరితక
 వారిగాపాడగలమె, ఓప్రభువులార!
 బ్రెడ్డుకాఫిలో వారు జీవించలేరు
 కూపులందేమ మేసిన గొడుగురేమి?
 అడవులందెల్ల స్వేచ్ఛగా నడచివలయు
 పూరిమేసిన లోమేమి పొసగునశ్యు?
 క్రాలుచున్నది కడుపులు. కాపుమయ్యె?
 స్వేచ్ఛగాఁ దిరిగిమేయను నెలమైనంగు?
 మంచువాపోవుచున్నది అవిగోమాడు!
 చూడఁజాలను క్షణమైన జూపునిప్పి,
 పరమకష్టము కృషిఁజేసి బ్రతుకుటింక
 గోమానునీదీ కానల శోయచట
 వలయు ఫలములెని కేటజలముఁ (దాది
 మందహాసముతోడ స్వచ్ఛందకృత్రి
 జీవయాత్రనుగడపుచుఁ జిన్నయాత్ము
 నెల్లవేలకలగిర్చించుచులమందు
 సంతతానందమొందెడ చింతలేక!

మహామంత్ర వస్తుపాలుడు

భరతఖండమునకు నమిస్తవిధమున వారక విజ్ఞాన
 వైదుష్య విభిన్నమునూర్చిన వానలోనెల్ల వైశవామర్య
 మద్వితీయమై దక్ష యోగ్యులైనవా రుండరవి మాయూహ.
 భారతీయ దార్యులకు కొందఱు జైనమత విషయమున
 భిన్నాభిప్రాయులై యున్నన, జైనమతము కేవలము నా

వైకముగా తిరమాస్య విషయమునగా, ఆధ్యాత్మిక గ్రంథము
 లందఱు దుఃఖిబంధించినన, తత్త్వ జ్ఞానులకు వారికేని యందలి
 గుర్తము కాలక్రమమున గోచరింపక పోయె. కేవ
 లము ఒక్క ఆధ్యాత్మిక విషయములందే యున్నది గోకు
 తక్కినదార్యునితలకంటెను, విహితా నాస్మికముల యున్నది
 నొందించుచు, ఆహింస సర్వకరుగ్రహము నవభిమాన నిర్వాహ
 కనుగు ఆవీర్యము, మున్నగు గుణగణములతో విలసిల్లుచుం
 డెడి జైనదాస్యులకు భావము ఎంతయును క్లాప్తుకలదా!

(ప్రస్తుతకాలమున కాంగ్ల పరిపాలన మూలమున నిరా
 మాదిరములగు కన్నులనువిప్పి-అభిజాతరజకీయల విశ్వవ్యా
 ప్ర విజ్ఞాన విద్యుత్తు బలవలన మిలుమిట్లుకొనుచున్న కన్ను
 లను కొంచెమంత నైశ్చల్యము నొందించి-స్వతంత్ర ప్రాచీ
 నోన్నతి కలుగుగోరు స్వాభిమానధనులకును, ఆంగ్ల విజ్ఞాన
 వాగంధికలను తేకభావల నెలయించి భ స్మిత నెం ద
 నున్నట్లును తత్త్వజ్ఞులకును, ప్రస్తుతపీనావధాన ప్రాచ్యవిజ్ఞాన
 కేరణముల చేత నటనయించలచు నభిమానులకును, ఆంగ్లము,
 ఆంధ్రవత్రిక ఆంధ్రభాష, వీనిని గుఱించి విచర్యనములను
 సులభగోరేడి విద్యాంశులకును, ప్రస్తుతసంస్కరణ సందర్భ
 మన ఇతికర్తవ్యతా మార్గములను ప్రజలకు ప్రాప్య
 కాలములకుఁ బ్రకాశపాలన పద్ధతులను నిశ్చయముగ వివరించుట
 కును, జైన సారస్వత విమర్శము, ఆయాభిమాను ఆస్తి
 తీయముల గవ్యతవర్తకమును అగు అవలంబముగా నుండు
 ననుట లో సందియము లేదు ఏలయుఁగా, జైన
 సామ్రాజ్యవ్యాప్తికి చక్రవర్తులు ముఁగించు విద్యాంశులు
 సన్యాసులు శిష్యులు వివాహిజకలు (ప్రజలు, సర్వతోముఖ
 ముగ, జేకజేకములను తిరిగి వారివారి యోగ్యతల ననుసరించి
 న్నామములు భర్తృకాలము విద్యాకాలము విజ్ఞానసౌధములు గ్రం
 థాలయములు గ్రంథరాములు సారస్వతసములగు వైద్యవ్య
 త్రచారకసంఘములు అనన్యములగు శిల్పనైపుణ్యము జే
 పితజీవికలు దానదాహికలు స్వృతి విద్యాయలు మున్నగు
 వానినెలయించి తేకభావమును పోకృతమునకు అద్వితీయ
 స్థానమున ఎంచు సర్వము ఆదరణీయముగాఁ జేసిరి వైసి
 చెప్పిన విషయములకు ఆదర్శ ప్రాయముగానుండుటకై మహా
 ముఁద్రీత్యుండగు జిన్నపాలని జీవితాశయముల కొన్ని ఇచ్చుట
 నిశ్చయించుచున్నాడు.

తనకుకాలము ఆరంభకాలమునందు కేవలము నొక్క
 జైనముల మాత్రమేగాక సర్వమతముల వారికిని ఆదర్శ
 ప్రాయముఁడై యున్నవాడు. ఇదియె తంజావూరాష్ట్రము నందలి
 ఖోల్కా ప్రాంతమున నుండునామి వీరభద్రుని ముఁద్రీయై
 ఖ్యాతిగలిగినవాడు. ౧౨౭౦ విక్రమశకమున జన్మించెను, ఈమహా
 ముఁద్రీత్యుని చారిత్రకవిభజనము ఆయాభక్తికము నందలి శిలా
 తలములచే ఆచంద్రకారాకృతి నుండినవికలై యుండు
 నట్లు క్రిందివివరింపబడును. కేవలము ఆయాభక్తి శిలాతలముల
 ముఁద్రీమేగాక వివిధుల నెఱుంగు ఈ ముఁద్రీత్యుని గుఱించి
 వ్రాసిన గ్రంథములమున వస్తువాలములకేంద్రియము దిట్ట
 దిట్టల నుంపివై తినినది. రాజశేఖరి మహాశయి కృతమైన
 ప్రబంధ చిత్రముజీయము అనీనా విలుధునుండించిన స్వృతి
 సంకీర్తనమున, జీవనార్థ మహాశయి నిర్మించిననర్మపాల చిత్ర
 మును, ఈ మహాముఁద్రీయని చరిత్రమునా చాళుఖగ
 మున విశేషముచున్నది. వైయము గ్రంథములను తనకు
 చాల మహామంత్రీ బ్రహ్మకీర్తియన్న కాలమునా మార్పించినదే
 కాన అందు అవిద్యావశముననే ఎడమయ్యి విషయముల తేరిన
 నయ్యున్నవని. నమకాలముల ముఖ్యత్యుల నుద్ధృతై ఇట్లు
 వ్యాసించి కొందఱునకయ్యెను. గాని ఆయాభక్తికత్యు కానములు
 ఇందలి కృతీయంతమునకును కావ్యక పాత్యమును విహించి
 యుండుటచే పట్టుకుటకు వీలులేదు. ఇనుమముని చరిత్రమును
 తెలుకల ఆధారములగు ఇంకను-బొలప. ౧౨౭౦ వ సం
 దిలాసము మున్నగు కొన్నిగలవు. వాని అది ఆరంభ మరణాంత
 రము విభిన్నములగుటచేత. ఈ వ్యాసమును జీవనార్థ మహాశయి
 దస్తవాల చరిత్రమునుబట్టియే ఇందు ఆలేఖించుచున్నాడు.

జిన్నపాలని జీవితచక్రము ఆవారమున రక్షానిరము
 లుండినది. తత్కాలమున ఆగ్రహారముగ యెఱుంగు నందు
 (ప్రదర్శి-పగ్గుట యాపాద్యము. కావున పీఠజీవితచక్రమును
 మనము ముత్తుకీర్తిని గ్రహించుచున్నను స్థానీ పులూః వ్యాఖ్య
 ము ననుసరించి వాఱగంధములగు విభజించి గ్రహించెను. మొద
 డెఱిది మహా ముఁద్రీత్యును. రెండవది బ్రహ్మకీర్తి యాద్య
 త్యును. మూడవది భార్యకీర్తియ. నాలుగవది విద్యుత్తీయకీర్తియ.

(1) మహామంత్రీకీర్తియ:— ఖోల్కారాష్ట్రము గాఁతుం
 డగు వీరభద్రునియొద్ద ఈ ముఁద్రీత్యుని స్వీకరించు కాల
 మున గూర్చర జేకమంత్రమును ఖోల్కాతోపాటు అల్లకల్లో
 లముగ నుండెను. వీరభద్రుని పూర్వము నున్నత్ర క్రతాపుత్ర

తమ రాజ్యమును నలుదిశల వసారముగ ను వి
 స్తృతముగను (తంజావూరుగను) జేసియుండుకొనిరి గాని
 వీరభద్రుని చెత్తము నశ్చివప్పటి నుండియును, ఇవివలన
 ద్వేషించుచున్న సామంతరాజులు అందఱును మొక్కవై అన్ని
 దిక్కులను చలరేగి కడల మెడల నీయకుండ చేసి వీరభద్రుని
 రాజ్యమును భిన్న భిన్నములుగా చేయసాగిరి. ఇందులకు తో
 డుగా వీరభద్రుని దాయాదులను రాజబంధువులను చాలా
 కలహ తోటాన పరరాష్ట్ర క్రభువులతో జేరి విద్రోహము
 చేయఁబూనిరి. ఇట్టిస్థితిలో తనకుచాల ముఁద్రీ ముఁద్రీ తదవని
 స్వీకరించి, మాన్యుడుగా కృష్ణానదున (తంజావూరుగను) జీవి
 తములకు కల్లోలము రాసీయక, రాజ్యాదులను భవజులులగు
 తక్కిన అధికారులకు దానదానములతో చక్కజేసి వశపరచు
 కొనియెను. ఈసందర్భమున ముఁద్రీయందు ప్రదర్శించిన నీతివై
 పుణ్యమును జనువిశిష్ట సగుణుల బాలచంద్ర మూరిగారు రచిం
 చినసంత విలాసము (పకటించుచున్నది (యాదుకు వశంతతి
 లావణము, బహదావారి సంస్కృత గ్రంథములకు.)

(2) ఆశ్రమీయ మార్గవ్యక్తియ:— ఇట్లు స్వస్థానము
 నుండి వీరభద్రుని రాష్ట్రమునకు మూలము నుండి గల్గింది య
 టువైరి జైత్రయాత్రకు బయలుదేరి, సామంతరాజులకు జయం
 తుటకై బయలుదేరి ఘూర్చరజేకమందు సంపూర్ణముగను,
 మహారాష్ట్రమును దాక్షిణాత్య రాష్ట్రమును సంపూర్ణముగను
 గనుద్ర (ప్రాంతములందలి వివిధజేకములకు మహాయుద్ధము
 లతో తానొక్కడే వశపరచుకొనుచు మిలితేనిధన సంపాద
 నులతోడ, ఆయాభక్తిములకు గజవాళి వదలి బృందముల
 తోను కృష్ణామండలము. ఈ సందర్భమునందు, దాక్షిణాత్య
 రాష్ట్రముల యాగ్రహారములను ఆంధ్రరాజులతోను శంఖుకు
 మున్నగు వారిలోను చేసినయుద్ధములు ఈమఁద్రీయని అసా
 ధారణమును ఆశ్రమీయవ్యక్తియను భర్తృమును అగుయోద్య
 త్యును జెల్లడి చేయుచున్నది. ఈ విషయమును వివిధగణ
 యగోరువారిని రాజశేఖరి మహాశయినించిన చతుర్వింశతి
 ప్రబంధమును తరికింతురేని స్పష్టము కాగలదు. ఇది ఇంకను
 నుండియు కాలేదు. కానిత్యులలోనే నెఱవడగలను.

(3) భార్యకీర్తియ:— బుద్ధజేత్రయాత్రా నిర్వాహ
 తులగుపూర్వ మహాజనుల చరిత్రములను చదివినవారికి ఇదియొక
 ముత్త విషయముగా దొండకపోకయ్యెను. కాని భరతఖండపు
 శాస్త్రీయ బహుమతును విశ్వవిది మహాకూర్మ వ్యాయాను సా
 రలయెఱుచున్న మహామంత్రీకీర్తి (కేద వివరింపబోవు విషయము
 లు అర్థమృతమును గొల్పకమాపు మఱియును ఇతివృత్తదే
 విబుద్ధ క్రతిభులు అందున్న మహాశయి ఈ విషయమునకు
 బలీకరముచేయు తటాపును పుట్టిపరబోవు. తనకుచాల మహా
 ముఁద్రీయొక్క భార్యకీర్తికమును తక్కిన గ్రంథములకంటె
 జీవన్ముదేవుని కష్టముల చక్రియము, అనింతము! ముక్కుక
 సంకీర్తనమును చిట్టగా ప్రదర్శించుచున్నది. జీవితపథకేత
 ని విస్తరముల చక్రియములకు కర్మవలకీర భార్యకీర్తికమునకు
 కలదులగు సంక్రమ యిటువదలమును ఇంకని లిఖించుచున్నాము
 మఱియును ఈ విషయములు ఆయాభక్తిక కానములయందు
 ను కలరవి బహదా నుందలి నెఱుంగులై బరికి అభ్యుధా
 లు శ్రీదలాలు, ఎదు ఎ గ యు వ్యాసీయండిరి.

“సహదలకు జీవించుచులకు కన్యచేకలదెనది.
 తన నెదిమది కొల్లు అనది లక్షలు శ్రీకుంజములకు తీర్
 మును మరచుకు చేయుటకు కన్యచేయెను. తంజావూరుగొట్టి
 ఎఱుగి లక్షలు ఉట్టకుంకలను నిర్వాహములైన వ్యయము.
 ౧౨ కొట్టి గెరి లక్షలు అర్జున పర్యవహరించిన జైనమతా
 చార్యులందుటకై మతముల నిర్మింప వినియోగించిరి. నొ
 మ్మిడి కందల ఎఱుగి గాఱుగు కౌమరభాలుల కట్టబడినది.
 వినుమాన్ద దంకపు నీచాశనములకు, విడుకందల యెదు వెండి
 సమకరములను (అనగా పూజాపుష్పదుల గొసపోవు ఒక
 విధమైన కట్టులు) నిర్మించబడినది ఏనుకందల బ్రహ్మకాలము
 మఱియును నిన్ని శక్తియును, నశ్యాములుగా పోలికలు వనిం
 చుటకై మతములను ఏర్పఱుకలెడినది. (నీటిలో కొన్ని
 ఏయే ప్రజేకములందున్నదియును కాలిభక్త చరిత్రమును వ్రాసిన
 కవి వివరించువాడు వీటియందొట్టియందును భౌతవాది వన
 తులు నిర్మించబడినవట) 802 ఈశ్వర జేవలములమును 18
 నందలు కొందల కిభరములైన జైన ప్రాసాదములు నిర్మిం
 చుటయేగాక 28 రుదల చైత్య ప్రాసాదములను జీర్ణోధార
 రమును గావించిరి. ఇనునెదిమది కొట్టి సుకరము కన్యచేసి
 సరస్వతీ భాండాగారములను మూడింటిరి. నిర్మించిరి (ఈ
 రాకు జేకములొకన్న కట్టల భాండాగారము ఈమూడింటి
 లోను నొక్కటియని కాకితో నిరణయమై జైన గ్రంథములను
 (పకటించు చుండిన మారాఢాముగాదు వాగోని యున్నాడు.)
 వినుకందలమంది బ్రహ్మకాలము ఆచ్యుతపుట వేదపాఠము

* శ్రీ అరవిందఘోష గారి లేఖనుండి, మా. అన్న
పూర్వ దేవిగారిచే అనువాదితము.

(2292)

సకారు

తామరక దీపిమంపిన బొమ్మనులేను ఒకసారి
వాడిచూచిన దానియొక్క అన్నుకరణము మిత
రన్నుక తెలియును. బుద్ధి 1:1 వెల రు. 0-4-0.
మా పూర్తి వ్యాఖ్యానమున ప్రాంతము. ఉత్తరప్ర
కృష్ణ ప్రమాణము ఇంగ్లీషు భాషానామకము.

[illegible]

మేనేజరు, అయాల్వేదాశ్రమము,
రెడ్, అచారకుక పీఠి, జి. డి. మదరాసు.

